

Redakcija
Varpo" ir „Užlaikymo“

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 33.

Plymouth, Pa., d. 14 Rugpjucio (August) 1901 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rūšint apie permainymą adresu butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY
"Vienybė Lietuvnikų"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR.....	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė Lietuvnikų“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

Vienybė Lietuvnikų

Išseina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitai nesiaincia, kaip tik per MONEY ORDER, na registravotose gromatose ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Griaiciausiai išgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą muilą, šepetčius, šukas ir t. t. Perfumus ir didelę daugybę visokių mažmozių. Ozysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigai.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigų priimam bankon ir išmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

227½ West Division st. Chicago, Illinois.

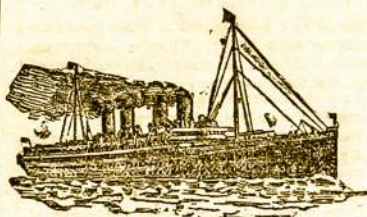
PRIMA { nuo 8 iki 10 ryto
LIGONIUS { nuo 12 iki 1 po piet
nuo 7 iki 9 vakare.

Atelk pats arba gali pazezauti savo namus. Gydan pazezkingai ir didziausioje paslapyje užlaikan užsikrecziancias limpancias, gedingas ir prastoto vyrleszkumo ligas. Atsiszaukiantiems per lisezką su apraszynu savo ligos duoda rodą.

Telefonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Pardodu Laivakortes ant visokių linijų ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Izmainau visokius pinigų ont amerikonziskų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliauvę užlaikytų kaestegarnėje, tegul szaukiasi prie manęs, o aš jį išliuosuosiu. Lietuviai krelpkitės pas savo tautietį, o b. r. te usganėdinti.

W. Matuseviczius.

Uzdėjan krautuve visokių tavorų kaip ant tai: marszidintų, kalnerių, naktaizų, petnesų, visokių skrybėlių, maininių czeverykių, marszkinų ir dar kitokių daigtų. Teipogi lankan ir kraucziszką szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

NEIKITE PAS SVETIMĄ

bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,

WILKES-BARRE, PA.

Degtinė ir Alus kviečia lietuvius.

Daugiau kaip 30 metus iszmeztintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, verszieną, jautieną, avincziena, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau miltu, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

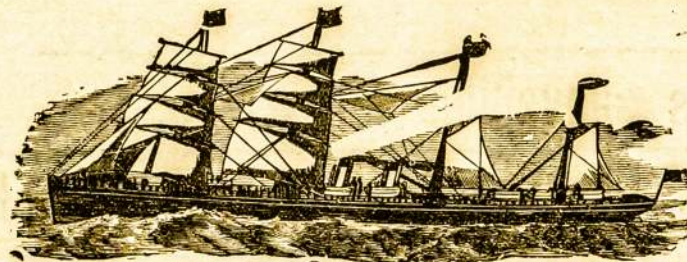
Daktarka Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą priežiūrą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiskzakai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuviszkas ir Lenkiskzas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve
IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 764 S. 2 str. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prekės	
Virtimū Kavai puodai	19c. ir aukszcziauz
Arbatai	19c „ „
Puodas	15c „ „
Imbrikėlis	6c „ „
Blūdai	33c „ „
Puoduk	„ „
Torielkos	8c „ „
Samcziai	5c „ „
Kepimūi blekė	10c „ „

THE FAIR STORE
 Firmiaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmoniems svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uždarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniskzakai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai turbut užmokėti isz virszaus.

Užsiraszdydami ir pinigus siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienyntose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszky.

Todelgi perkantieje ir pardavėjai (karcziamnįkai) visados reikalaukite Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.
 DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, uz tai nekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE. 6 W. Main st. Plymouth. Pa.

Apszvieta ir Moksas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiskzas drukas, puikiam apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiam apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo \$1.00
 Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

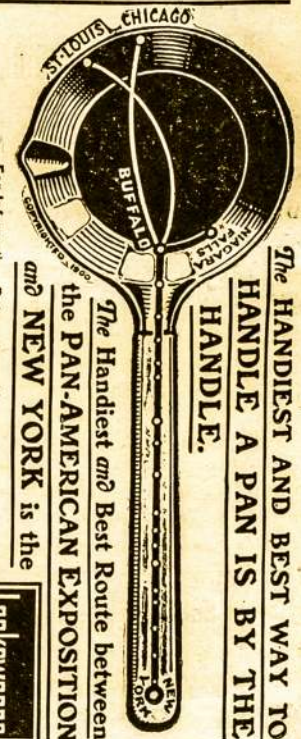
PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvtikų, 2 Lietuva 3 Lietuvia Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiešą pasiskirti eau vieną isz augzcziaus minėta laikraszczių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszczio vrdą.

Kas nenori arba negali atsusti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul slunczia \$1.00, bet nemažiau, o kitus \$4.00 damokės ant expreso prildamas pirkini. O jeigu kas nelezeltenka lezduoti \$5.00 ant karto, tas tegul suledda su draugu per pueg, o abudu džlaungs isz pasinaudoje isz szite mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotol gramotol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

For information, Rates, etc., address
 422 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 22 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

Lackawanna Railroad

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakeviczia,
 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno — V. Daukszys,
 766 S. 2-nd str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— „Žvaigždė“ teikėsi už mesti liberalams ir lietuvisz kiems laikraszcziams, stovintiams po Szliupo itekme, kurie viską krauja ant kunigų sprando, ir primetė inteligentą Dr. Wojewódkę, lenką, isz Olkusz, Kielczyų gub., kuris ant telegramo pas gubernatorių padėjo klebono pravardę ir ant galo visų pamokinimų sako: „Szitai garbingi mūsų inteligentų daktarų pasielgimai“. Krovimas ant kunigų sprando! Mes jau svetimtauczių neprimesime, turėdami savų. Sztai Guodotinas kn. Juozas Kaulakis paraszė T. Astramsko pravardę.

— Ex-prezidentas kn. Antanas Kaupas, negalėdams iszsiteisinti isz visų biaurybių, pridarytų Susivienijime, savo „Tėvynėje“ „czirszkina paszvinkūsiu szlapumu“ (Kaupo žolžiai).

— „Tėvynė“ primeta „Vienybei“ ir „Lietuvai“, kad juodvi peiktinai pasielgianczius žmones priskaito prie gerų katalikų. „Tėvynė“ sako, kad kad nedoreliai tikėjimo visai nepildo. — Primitimas peiktinų žmonių vienai ar antrai puisei yra stacziai neteisingas. Negero žmogaus nepataiso nė tikėjimas, nė netikėjimas. Paveikslan, bankierius Pajaujįs geriausiai pildė tikėjimą ir emė pinigus. Social-progresistas Kunckmonas ir emė, kur galėjo. Jeigu vienus ir antrus dėsimė ant svarstykles, tai pasirodys jų daugybė. Tarp tokių rasime netikinczių, kaip ir tikėjimo vadovų.

— Nė pakarti, nė paleisti. Nuo 16 seimo Susivienijimas persiskyrė į dvi partijas. Viena partija pasiliko prie senojo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, antragi partija nusikalė naują titulą Susivienijimas Rymo-katalikų Amerikoje. Bet paskutinė partija gėdisi savo vardo, nevartoja vieszai

ir nežinia dėlko skelbia, kad valnamaniai atsiskyrė nuo Susiv. Vyrų, nebukit veidmainiai, nesigėdinkite savo titulo ir nesivadinkite neva organe „Tėvynėje“ atmetų vardu.

— Kun. dr. Juodyszius per „Žvaigždę“ mokina, kaip gali įgyti mokslą ir apsisvietimą isz laikraszczių ir receptų suteikia szitokį. „Trumpa roda: Jeigu kas naujo, o netinka su mokslu katekizmo, trenk į ugnį“. Bet mes statome klausymą, ar dr. Juodyszius katekizme rado, kad parduoti Brooklyno liet. bažnyčią ant karcziamos? Dr. Juodyszius karjerų tiek yra pervarsė, kad jų nesuraszytum nė į jaucziu odą, o jų visų katekizme nėra. Geriaus butų, kad dr. J. užsimintų zoologia, tai bent butų pagal paszaukimą užsiėmimas. Toks kunigas nieko daugiau negal kaip veidmainiauti, bet tik iki laiko. Ir dyvytis reikia isz tokio... Na, ale karsztas katalikas. Kas žia, ką „Tėvynė“ szitame pasakys?

— Kunigas Kaulakis, Philadelphiaj, Pa. tapo apskūstas į sudą už tai, kad norėdams paimti nuo ekspreso atsiųstą isz Tilžės siuntinį, pasiraszė ant kvitos T. Astramsko vardu, kuriam siuntinys buvo adresuotas. Magistratas pastatė kun. Kaulakį po kaucija \$1,000, o bylą nusiuntė į sudą. Kn. Kaulakis, gelbėdams Miluką su Stagaru, prie kaltės prisipažino.

— „Tėvynė“, antru kartu „neapsižurėjus“, dapildė savo denuncijaciją: 31 num. ji garsina dar vieną dro Narkuno pseudonimą (Daumantas), apie kurį buvo užmirszus paminėti 29 numeryj. Mes nežinome, keno visi tie pseudonimai ir ar teisingai londoniszkiis denuncijantas susėkė visus dro Narkuno slapyvardzius, bet jaucziames prispirti, vardan visuomenės, paklausti „Tėvy-

nės“: ką tas viskas ženklina? kokį kelią apsirinko tas neva partijos organas?

— Tautiszkas lenkų Susivienijimas (Związek Narodowy Polski) turi szia dien 29, 480 sąnarių; isz jų apsergėti: ant \$900 — 6755 sąnariai, ant \$600 — 6161 ir ant \$300 — 12,739; neapsergėtų — 725 sąnariai. Mūsų Susivienijimas, turėdams dabar liuosą kelią, galės teipgi įaugti.

Isz Lietuvos.

Dzukija. Vienuos namuos netikėtai gavo keletą ekzempliorių lietuviszkų laikraszczių isz Amerikos: 2 numeriu „Vienybė“, pusę „Lietuvos“, pusę „Saulės“ ir po numerį „Tėvynės“ ir „Ateities“. Susirinkę kaimynai skaitė ir gėrėjosi isz tų laikraszczių, kuriuos jie pirmu syk savo amžyj gavo pamatyti. Nuomonės apie laikraszczius buvo beveik vienodos. Viena tik senoji tų namų uktvėrė pagyrė „Saulę“ už tai, kad tę patalpinta evangelija, bet visi kiti labiausiai gyrė „Vienybę“. Isz „Tėvynės“ dasizinojo, „kun. J. Žilinsko straiptnis), kad Paryziuje buta lietuviszkos parodos; bet žmonės niekaip negalėjo suprasti ir įtikėti, kad lietuviai butų turėję tokią galybę ir pasirodę vidur kitų tautų su savo paroda. „Lietuva“ teipgi žmonėms patiko, nes tę rado daug žinių isz visur. „Ateitis“ dzukeliams visai nepatiko: sako, eina priesz Dievą ir valdžią. Žmonės nesislėpė su tais laikraszcziais; skaitė juos net vietinis pastorius ir vaitas, kurie nieko blogo juose neatrado ir nedraudė skaityti.

Vytesbė. Isz czia atėjo telegrama, jog 6 Rugsjucziuo užsidegė miestas; iszleidziant žinią, jau dvi miesto dalys (cirkulai) buvo pavirtusios į pelenus. Ugnies gesintojai at-

vaziavo į pagelbą net isz Smolensko, kurs 50 mylių atstus nuo Vytesbės.

Vilnius. Caras ir carukai neliauja kankinę mūsų tėvynę kokiais tik iszmano budais. Ana, į Vilnių atsibastė kazokų pulkas, pirma stovėjęs Augustave, Suvalkų gub. Tam pulkui, zinoma, prireikėjo gyvenimų ir arklydžių; bet vietoj pareikalauti ant to kasztų isz vieszpatystės izdo, tą sunkenybę uždėjo ant miesto: Gubernatorius, sutaręs su kariszka vyriausybe, paskyrė mokėti isz miesto kasos: pulkaininkui po 5 rub. ant dienos, szimtininkams po 3 rub. kitiems aficierams po 2 rub., o kazokams (251 vyras) po 50 kap. ant dienos. Tokiu budu, miestas iszmokėjo kazokams 2320 rub. 50 kap. Tą sunkenybę paliks miestui ir ant tolesnio laiko.

Eitkunai (Prusų parubėžėje, prieszpriesziais Kybartų). Vasarą ir rudenį czion atvaro isz Lietuvos ir Rusijos po kelis milijonus žąsų, kurias isz czia gabena toliaus į Vokietiją. Garsingus Strasburgo pasztetus dažniausiai gamina isz lietuviszkų žąsų. Atvartas isz anos pusės žąsis talpinaties pat rubeziuum, užtvoriniose po plynu dangum, ir dar ant upės Lieponos kranto. Galima suprasti, kokia smarvė ir neszvarumas prasiplatina nuo tų nesuskaitytų kaimenių, laikomų czia po dvi-tris sąvaites. Be to dar vokiecziai prausia žąsis Lieponoj ir užkreczia vandenį visokia biaurybe. Jau nuo keleto metų buvo kilgs apie tai kuo ne diplomatiszkas klausymas tarp Prusų ir Rusijos, bet agentai, kurie varo tą žąsų prekystę, vis mokėdavo paszmeruoti kur reikia, ir todėl dalykas stovi kaip stovėjęs. Isz Rusijos pusės tą dalyką vedė ir vedla Vilkaviszkiecio pavieto virszininkas, aqie

RAVORAS Su-
Sziaurine-
dirba geriau-
ELIŲ.
z grynų javų
norint ir ge-
smini bet gal-
s jame nėra
q kvarbų nė
atiejie ir par-
mnikai) visa-
Lietuviszko
i suszelpsite
N
A.
The HANDEST AND BEST WAY TO
HANDLE A PAN IS BY THE
HANDLE.
VIRSZ.
Pa.
nas,
fass.
ikas,
Pa.
Pa.
o.
t.
Ave.
a.
szys,
Pa.

kurį šviesios atminties Vincas Kudirka buvo išsitaręs: „desinė neturi žinoti, ką kai rėji daro“. O tuotarpu gyventojai turi kęsti ne vien nesmagumus, bet ir ligas, kurias atnesza žąsų, butent teip vadinamą „žąsų sausligę“.

Kaimas. 14 Liepos rusai turėjo didelę iszkilmę, isznesdami isz Kauno į Pažaisčių stebuklingą Szvenciausios Motinos paveikslą. Caras Nikakalojus pirmasis paveržė Pažaisčio kamendulų kliosztorijų nuo lietuvių ir padarė isz jo pravoslavų szventinyčią. Tą puikią bažnyčią ir po sziai dienai gerbia lietuviai, susirinkdami apszciais buriais metinės szventės dienoj, 15 Liepos. Kamendulų kliosztorijų ir bažnyčią yra pastatęs Lietuvos didžiunas Pacas. Marmurą sienoms atgabeno net isz Italijos. Vargiai atsiras Lietuvos kita tokia puiki bažnyčia. Pastatymas tos szventvietės sujungtas yra su ypatiniais padavimais, didžiai romantiszko pobudžio. Tie padavimai buvo akstinu ne vienam poetui, isz kurių czia paminėsim mažai pažįstamą tarp lietuvių, tacziaus vertą pažinimo K. Lipkin'ą, parasziusį dailią poemą, kurios idėja semta isz padavimų apie Pacą. K. Lipkin's, gyvenęs keletą metų Lietuvos kaip rusiszkas aficieras (paskutinį laiką jis praleido Kalvarijoj, Suvalkų gub. lieutenantu strielczių pulko), apsipazino su vietiniais dalykais ir jo eilės, iszleistos (jei neklystam) 1890 metuose, tarpais užgriebia lietuvių gyvenimą. Pagal kritikos zodžius, labai prielankius poetui, jos atsiduoda Lietuva, jos vargais ir liudnomis to kraszto dėjomis.

Miszekinių giriųje, (Raseinių pavieta, Kauno gub.) atrado žmogaus kuną, nuogą ir galva nulupta; tą papildė Jonas Re-

gelskis, kuris iszvedavo ir pervesdavo per rubežių: tai jis, mat, pervedė į Rusiją ir numanydamas, kad ans turi daug pinigų, užmuszė, o kad žmonės nepažintų, galvą nulupo. Policija sugavo ir Regelskis sėdi kalėjime, atrado pas jį pinigų 2,000 rublių.

N. Gendrolis.

Isz Anglijos.

Užėjo man noras paraszyti szį-tą į laikrasztį. Kitas pasakys, kam nemokintam raszinėti, tegul raszo mokintesni. Tacziaus man rodosi, jog budami broliais ir seserimis vienos brangios Lietuvos, galim pasikalbėti per laikrasztį, o tai bus mums ne be naudos.

Daug yra tarp lietuvių tokių, kurie savo kalbą laiko už nieką, net iszjuokia ją ir gėdiasi; apie mūsų tautos pasikėlimą jie nesupranta arba netiki. Tokiems reiktų žinoti tą tiesą, jog kaip visur, teip ir pas mus. Sztai ir gamtoje: žiema ilga, sunki ir paniuri; pavasaris giedrenis, saulutė jau pažhuri mums į akis, ukininkai ruozsiazsi po laukus su sėjimu, žolės dygsta, medžiai sprogszta; bet tas viskas įvyksta ne vienu laiku — czia ankscziaus, kitur vėliaus. Teip einasi ir žmonių, o teipgi tautų gyvenime: baigiantės tokiam laikui, užstoja kitokios atmainos. Mūsų tautos padėjimas yra toksai, kurį galima prilyginti žiemai gamtoje. Kiek szimtų metų lietuviai praskurdę, kiek jau iszkentė ir kenczia — ir dar toms kanczioms nematyt galo. Sziaudien, budami žmonėmis esame prilygę gyvulių bandai, kurią svetimi piemens su botagais isz visų pusių tvalina, guja į szaltų Rusijos pustynių ganiavas, kur vieni iszminti, o kiti dingsta; o kalti, ar ne — nėra atsakymo, nė isziteisinimo; dėlto valdžia ir atsiunczia į Lietuvą visokius arkliavagių, galvazudzių ir palei-

stuvius, duodama jiems vjetas ir algas.

O vienog, isz Augszcziausiojo daleidimo, tauta ne vien nezusta, bet eina stipryn; tėvynės darbininkai, iszėję ant dirvos, iszdirbinėja žemę ir sėja ant dvejų: bijo dar szalnos, kad nesugadintų jų vargingo, bet vaisingo triuso. Jų baimė tuszczia, nes jau mato me žaliuojant javus ir žolynus po placzią dirvą, patvoriuose ir ant svetimų ežių. Jug, ir garbingi senesniejie mūsų darbininkai, kaip S. Daukantas, vysk. M. Valančiauskas, nežinojo, ar jų triusas iszduos kokius vaisius, ar jų pasėta sėkla iszdzigs ir iszbuojos. Sziaudien jau turime tokių darbininkų, gali sakyti, deszimtimis ir jiems teipgi pripuola garbė už sunkų jų triusą.

O reikia daug darbo ir triuso, nes mums parsieina sunkiai kariauti už mokslą; matome dažnai, kaip daugelis mūsų brolių, iszsprudę į užsienius arba už tėvynės rubežių, kiek įmanydami darbuojasi, idant pasėti gerą sėklą ir suryti gražų žiedą. Džiaugsmas ima, matant mūsų dirvonus pražydu, o kad yra žiedai, tai bus ir vaisiai.

Vienog, negana mums, broliai ir sesers, vienoms grazioms mislimis arba zodžiais maitintis. Dar to mažai, kad szę-tę matome gyvenimuose Lietuvoskų grinczią, buvusią ant Paryziaus - parodos, — reikia kiekvienuos lietuviszkuos namuose ir lietuviszkoj szirdyį užlaikyti atmiuimą to svarbaus atsitikimo. Gali sakyti, visa Lietuva dėjo ant to savo graszį ir triusą. Gaila, kad mūsų broliai nemoka branginti kas savo; nespėjęs peržengti svetimą rubežių, jau sarmatijasi pažhuri į tą paveikslą, sako nuo gimimo tokiam bute buvęs; žinoma, neiszmanėliui reikia atleisti, bet-gi liudnadarosi, girdint ir matant tokį nesupratimą.

Ir daug dar reikia mums triuso ir rupesczio. Atsiminkim, kad visos tautos užbaigę paskutinį szimtmėtį pilnam zdėjime, su visokiais iszradimais ir naujais pagerimais. O mes dar kiutojam senoviszkoj tamsybėje ir neatrandame tikrų savo kelių. Broliai, ką skursta tėvynėje, nemoka pagerinti medegiszko savo padėjimo; ypacz kad terioniszka mūsų valdžia niekame neduoda jiems iszilavinti ir pakilti. Prie to dar uždara rubežius, maskoliai užkerta kelius kaip dvasiszkam, teip ir ukiszkam susineszimui lietuvių su artymomis, apszviestėnėms szalimis.

Tie-gi lietuviai, kurie, pakę tėvų žemę, jieszko sav prieglaudos kituose krasztuose, vaikszcziuoja teip-gi netvirtais ir neapszviestais takais. Pamemus Anglijoj apsigyvenusius iszseivius: jie giliai dar snaudžia ir jeigu tarpais ir iszgirsti gyvą balsą, tai jų labai nedaug; daugumas, kaip ereliai iszsiskėtę, vaikszcziuoja kas sav ir savais keliais; o geresniejie tautiecziai nieko negali pavieniui atlikti, nes per silpni. Mums butų reikalinga pagelba isz daugel pusių. Jau nuo seniai mes szaukėmės per laikraszczius dvasiszko peno, bet nieko dar nenaudojome. Kad pas mus atvaziuotų koks mokintas žmogus su dideliu iszteklium knygų, knygučių laikraszczzių, gramatikų — tai viską galėtų už gyvą pinigą, tuo iszparduoti; jis prie to galėtų daryti mitingus, laikyti kalbas, įkurti draugystes ir parodytų mums kelią, kuriuo privalome eiti. Į trumpą laiką galėtų virsti didelė atmaina, o toks vyras užsipelnytų garbę ir turėtų naudą. Lietuvių skaitlius eina czia ne szimtais, bet tukstancziais, ir jie galėtų lavintis, nes Anglijos įstatymuose mes nerandame nieko sav prieszingo ir kiekvienas ateivis turi tiesas ir globą.

J. R.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Ant Pilipinų nieko naujo. Pilipiniečiai vis po senovės ginasi. Provincijoje Batangas, 7 Rugsjucio, amerikiečiai užklupo insurgentų pulką; ištiko kova, kuri tęsėsi 5 isztisas valandas. Galop pilipiniečiai patys pasitraukė. Amerikiečiai giriasi, daug priesų užmusę, bet pasitraukus aiems nuo muszio vietos, nerasta nė vieno lavono. Teipjau, turbūt tik „angliszka“ pergale. Vyriausiu pilipiniečių vadovu yra dabar generolas Malvar, matyt smarkus vyras. Aprasztytą kovą pilipiniečiai vede po jo vadovyste.

Valdzia paskyrė po \$25,000 peszelpos kiekvienai provincijai, kur buvo gyvulių antkritis.

Rytinė Azija.

Kinuose kaip bokseriai, teip ir szeip gyventojai įgija daugiaus drąsos; daugel vietose jie nuskriaudžia apkriksztytus kiniecius ir krikszczionis. Tarpais europieciams tenka dar susikirsti su bokseriais: sugrįžę į Tientsiną gen. Mei giriasi, kad jis nuzudęs kelis szimtus bokserių ir plėszikų.

Sutarimo rasztai jau parengti, bet pasiuntiniai neduoda savo parasų, per tai reikalas dar užsivelka.

Pietinė Afrika.

Kruvinos dėjos burų szalyj vis nesiliauja; susikirtimai atsitaike labai taurkiai tarp mažų burelių, bet ant didesnės kovos nė viena, nė kita pusė neatsideda. Paskutinėj sąvaitėj tokių nedidelių susirėmimų buvo keletas. Buvo pasklidus zinia, kad burai suzeidė patį lordą Kitchenerį, bet jisai pats tam užgina.

Dalis darbu.

New York'o apygardej stato naują cukraus dirb-

tuve, neprigulinezia nuo trus-to.

New Britain, Conn. Darbininkai North & Jud gelezies liejinyeziuose užstraikavo nuo 1 Liepos, reikalaudami padidinimo mokesties už nekurios darbus. Kompanija žada pakelti mokesť, bet nenori pripazinti unija, per tai straiakas tęsiasi toliaus. Maszinistų straiakas užsibaigė be naudos.

Unijonistas.

Tampa, Flor. Miesto gyventojai susitarę iszvarė per nevalia 18 darbininkų vadovų, kurie priguli prie unijos cigarų dirbikų „Resistencia“. Tam tikras komitetas tydzia buvo įtaisyss susirinkimą su muzika, ant kurio pakvietė ir anuos vadovus. Muzikai bezaidziant, jie sustverė anuos, susodino į vežimus ir nugabeno į kalėjimą; neužilgio jie kas-žin-kur dingo, buk ant laivo kur jnos iszvežė. Tarp nukentėjusių buvo teip-gi redaktorius laikraszczio „La Federacione“, kurs užtaria unijos reikalus. Skėtrus daigtas, jog civilizuo-toj szalyj randa vietą toki nuožmi atsitikimai.

Hartford, Conn. Dirbantiems Burnside Mills popieros fabrikuose pripazinta 9 val. dienos darbo, su tokiu užmokesziu, kokį gaudavo prie 10 val. darbo.

New York. Kriaucziai užbaigė straiką, laimėję, ko reikalavo.

Kanados valdzia szaukiasi į czionykszczia praszydama atsijusti 20,000 darbininkų nuvalymui javų.

Toledo, Ohio. Czia ketina statyti dideles dirbtuves gaminimui ledo.

Paterson, N. Y. Darbininkai szilkų dirbtuvėse Caligano ir Melano grįžo prie darbo, iszkovoję tai, ko reikalavo, tai yra, kad mokėtų jiems tiek, kiek mokėdavo 1894 m.

New Castle, Pa. Czia žada pastatyti naują gelezies dirbtuvę, kur bus darbo

500 žmonių.

Chicago, Ill. Beveik visos 95 kompanijos pripazino maszinistams 9 valandas dienos darbo, per tai straiką galima skaityt užbaigtu.

Pittsburg, Pa. Didelis darbininkų straiakas plieno dirbtuvėse turėjo prasidėti nuo szio panedėlio, nes kapitalistai nepriima darbininkų reikalavimų ir nepripazįsta unijos. Į straiką stoja ne vien unijonistai, bet ir visi kiti darbininkai. Delto tai turės buti milzinziskas straiakas. Pagelbą straikuojantiems žada suteikti kita druta organizacija „American Federation of Labor“, turinti į milijoną sąnarių Visas svietas pritaria darbininkams ir velija jiems laimėti. Į straiką stos isz viso 115,000 darbininkų.

New Castle, Pa. Užstojus straikui plieno dirbtuvėse, czia liko be darbo 5700 darbininkų.

Isz Amerikos.

Isz girdo teisybę.

Kaip gauname tankiai girdėti, Amerikos milijonieriai, prisilupę daugybę turtų nuo darbininkų ir vargdienių, mėgsta paskui nuduoti geradėjus ir atlikusį trupinį nutrenkia vieszoms įrėdnėms, kaip ligonbucziams, universitetams ir t.t. Ana, tik vienuos 1899 m. tokiu budu sudovanota Amerikos universitetams \$130,000, 000. Isz priezasties tokio monijimo akių, tula pana Sender, profesorė literaturos, laikrasztij, „Atlantic Monthly“ apgarsino straiapsnį, kuriame asztariai apsarsto ir peikia tą dalyką. Ji raszo, kad nėjokios įrėdnės neturi doriszkos tiesos imti dovanas isz „suterszto turto“. Anot jos zodzių, turtinicziai viena ranka mėto į prapultį savo prieszinikus, isznaudoja visuomenę ir apvagia visuomenės turtą, — o kita ranka barsto trupinius isz plėsztų milijonų, reikalaudami

už tai padėkos, guodonės ir atleidimo jiems vagystės ir skriaudos. Pana Sender klausia: ar galima turėt įsitikėjimą tokiuose mokslo žydiniuose, kuriems didžiunai užbranktuoja lupą auksu, kada tos įrėdnės turėtų stoti į apgynimą žmonių?

Balsas isz girstas.

Panos Sender balso paklause perdėtinė „Hull-House“: gerai žinomam milijardieriui Rockefelleriui pasiulus tai įrėdnei milijonines dovanas, perdėtinė atmetė tą pasiulymą; savo atsakyme ji raszo Rockefelleriui: „mano įrėdnė turi siekiu iszauginimą žmonių, kuriems priderės su visu užsi- degimu kovoti priesz tokius isznaudotojus ir siurbikus, kaip tamista“. Moters atliko tai, ko vyrai nemokėjo padaryti.

Žydu „majufes“.

Chicagoje, Kuhno parke, žydai gavo 4 Rugsjucio iszgersti savo paprastoje kalboje „žargone“ pirmą operą (teatraliszkas perstatymas su giedojimais, szokiais, muzika ir dekoracijoms); izraeliaus gimini nes susirinko apie 3000; tai buvo jų „majufes“ — didelė linksmybės diena. Mums dar toli prasisiekti iki savo operai.

Kas isz dykauja, o kas badauja.

Bostone tulas „daktaras“ užsimanė isz savo noro badauti ir per 30 dienų nevalgė. Apraszymais apie tą iszdykėlio „badavimą“ mirga dabar visi laikraszcziai. Po miestus, miestelius ir kaimus žmonės nuolat kenezia badą szimtais tukstanczių, o apie juos nieks nesirupina rasztyti.

Daktarų skaitlius.

Suv. Valstijose ant 500 gyventojų iszpuola po vieną daktarą; daktarų kasmet numirszta po 1600, už tai universitetai iszleidžia kasmet po 6000 naujų daktarų.

Neliko nuo

žmogaus nė ženklų. Ties Bowling Green, OH.,

buvo toks atsitikimas: važnyčia, vardu W. Radabaugh, vežė vežimu 800 kvortų nitro glicerino — baisiai stipraus szovimui daigto; vienoj vietoj jam reikėjo pervaziuoti per geležinkelį. Pamatęs atvažiuojant trukį, važnyčia užkirto arkliams norėdams pirma pervaziuoti per kelią. Nuo oro sujudėjimo, isztiko eksplozija, — žinoma, be galo baisi; vežimas, arkliai ir važnyčia izlakstė po orą į dulkes, teip jog nė menkiausio jų ženklė neliuko; stovėjusi 200 pėdų trioba izlakstė į smulkias balanutes. Tę, kur isztiko eksplozija, pasidarė didelė gili duobė.

Dėdės Samomasna.

Viespatystės izde guli szią dien \$503,354,297. Kad teip europiečiams, tai tuo pradėtu kruvinas pesztynes, nes tę karaliai nekariauja tik delto, kad neturi pinigų.

Dar vienas anglintojas.

Prie žinomų jau mums vyskupų Eiso ir Messmerio, kurie spiriasi, kad visi ateiviai melsūsi ir mokintūsi angliskai, prisidėjo dar vienas — Horstman iz Cleveland, O. Serantono vyskupas Hoban eina tuo pat keliu, tik ne teip atvairai.

Vienanakezia izsdygo miestas.

Oklahomoje, kur valdzia izsdalino žemes, atimtas nuo indiečių, ties Fort Sill, vieną naktį izsaugo miestas, kuriame apsigyveno iz syk 10,000 žmonių; miestui davė vardą Lawton.

Kubos sala.

Kuba, kurią amerikiečiai „atvadavo“ nuo Ispanijos ir įstumė į savo kilpas, yra visai nemaža: ji turi vienos derlingos žemės 28 mil. akrų. Gyventojų tę nedaug, vos pusantro milijono žmonių.

Laikraszečių skaitlius.

Washingtonė suskaitė, kiek

laikraszečių iszeina Amerikoje svetimose kalbose; pagal tą suskaitymą, iszeina: vokiszku — 651, norvegiszku — 67, lenkiszku — 39, szvediszku — 35. Lietuviszku laikraszečių, regis neskaityta, bent žinių nepaduota.

Pabaigė dalinę vogtą žemę.

Valdzia, kaip žinoma, yra atėmus teritorijoj Oklahoma nuo raudon-uodžių indiečių Kiowa — Comanche žemes, apie 2,080,000 akrų; tas žemes izsdalino baltveidžiams, po 160 akrų; buvo susirinkę, kaip varnų, 165, 865 troksztanczių gauti svetimą žemę, bet liosas izspuolė tik 13,000. Indiečius, apie 4000 žmonių, nuo tų žemių pavareszalin, atkiszdami jiems po \$500.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y., Straikas (kriauczių pagalbininkų? Red.) eina pas mus visai pasekmingai. Tarp straikuojanczių žydi pilna vienybė, ypacz lietuviai laikosi: tarp jų nėra nė vieno scabso, visi įsiraszė į uniją ir jie smarkiausiai kovoją už savo tiesas. Reikia czia priminti, jog ypatingai stipriai remia straiką lietuviszkos merginos; jos teipgi visos priguli į uniją ir daug prisideda prie užlaikymo vienybės. Yra tai labai svarbus apsiरेisztkimas draugijiniam mūsų gyvenime, kad vidur mūsų seserų pasirodo tokios ypatos, kaip pas mus merginų vadovė, p. Palionė Vilkevycziutė. Budama prezidentė, p. Vilkevycziutė parodė visame karsztą energiją ir didelį sugebumą vedime reikalų; ji stojus po darbininkiszka vėliava, davė aiszku liudyjimą, ką gero gali padaryti ypata, įgijusi augsztesnį apie reikalus numanymą. Daugiausiai per jos įtekme, vieszi tarp lietuviszku merginų tokia graži tvarka ir susipratimas.

P. Vilkevycziutė duoda visame rodą, lanko mitingus, laiko prakalbas, kuriomis, turėdama gerą iszkalbą, daro didelį įspudį klausytojuose. Ji drąsiai skelbia darbininkų tiesas, darbdavių terioniją, ragina laikytis priesz visus izsnaudotojus iki paskutinajai, stiprina nusiminusius.

Net patys lietuviszki kontraktorai (lietuviszku szopų yra 46) labiausiai bijosi ir neuzviezi merginų unijos, sakydami, kad ne ta unija, tai kiti pasiduotų. O jie merginas labiausiai izsnaudodavo, jos beveik už dyką jiems dirbdavo. Už 12, 13, iki 15 valandų dieninio darbo merginos gaudavo vos 2½, 3, 4 iki 5 dolerių ant savaitės. Delto dabar kontraktorai gąsdina visokiais budais, uzsisatė kaucijas po \$5,00, kuri prapuls, jei kas pirmas pasiduos, teipgi stengias įsiskverbti į salę, tikėdamiesi persznekėti darbininkus. Jie nepripažįsta unijos, nenori szvariai užlaikyti szopą, nenori mokėti uždarbį kas savaitė.

Mes reikalaujame: 1) pripažinti uniją, 2) deszimties valandų dienos darbo, 3) užpelnytus pinigus mokėti kas savaitė, 4) darbo vietas turi buti szvariai užlaikomos, 5) pakelti mokesztį ant 25 procentų, 6) priimtį darbą tik unijonistus, kaip vyrus, teip ir moteris, 7) darbininkas negali buti atstatytas be reikalo arba už unijos pažvalgas.

K. Balczinas.

Philadelphia, Pa. Kur skauda, tę rankos, kur miela, tę akys. Lietuviszkos mūsų parapijos klausymas dar neiszriszstas. Prova su kn. Kaulakiu nuo 1 d. Gegužio nusiteptė net iki po szūnmėnesiui (vakacijų). Mat, Kaulakis prijaučia negerą ir delto tęsia diena nuo dienos kaip myrį, kad tik ilgiaus pagyventi. Kaulakis pats sav iszskasė duobę, po prisieka dvejaip

kalbėdamas. Arki-vyskupas viską daro, kad izszgelbėti savo tarną. Net provą nutęszė nuo Berzelio mėnesio ant Rugszėjo, zadėdams sutaikyti, ir praėjo jau du mėn. nuo pažadėjimo, bet apie jokį sutaikymą nieko negirdėti. Arkivyskupas tiek tiktai padarė, kad izszleido paliepinimą visiems Philadelphios bažnyezių katalikiszkiems kunigams, idant tie jie neduotų szliubų ir nekrikisztytų lietuviių vaikų ir tt. Mat, koku budu nori sutaikyti su Kaulakiu. Svetimtaucziai kunigai pasiprieszinotam arkivyskupo paliepinimui. Jug žinoma, kad nuo kalėdų praėjusių metų Philadelphios parapijonai, apart izspazinties, atlieka visus tikėjimiszkus reikalus pas svetimtauczius kunigus, už ką ir pamoka. Kaulakis nuo to laiko pasidarė sveikas, kaip krienas. Nevazīnėja jau nuolatai sveikatos įeszzkoti į Atlantic City, tai Floridą, nes nuo to laiko nėra mėnesinių pagalvių nė kolekty, o reikia ir už kambarį užsimokėti. Jug, tie biauzybės pinigai ne vieną žmogų apsargina ir serga tol, kolei turi pinigų. Iszszibaigus pinigams, pasibaigia ir liga. Kaulakis dėjosį caru esąs ir ketino visus savo prieszus už grotų sutuptyti, bet žmonėms, vyrams, moterims ir merginoms laikantės vienybės, kad tik pats Kaulakis tę nenukeliautų, kur kitus norėjo sukimszti.

Praėjusią savaitę paplito po angliszkus laikraszečius žinia, kad Kaulakis vėl aresztavotas už netikrą pasiraszymą (forgeri). Kunigas Juozas Kaulakis pasiraszė: „T. Astramskas“! Ir dėlko? Iszskelivus T. Astramskui ant 16 seimo į Wilkes-Barre, Pa. atėjo izsz Tilzės Susiv. L. A. izszleistos Gramatikos ir kad juos pagauti, kunigeliai sutarė paraszyti Astramsko vardą ir priimti siuntinį. Ir matyt nelaiminga burta puolė ant Kaulakio.

Prova turėjo būti 6 Rūgpjucio, bet tapo atidėta ant 7, nes Kaulakio lojeris pasakė, kad Kaulakis sergas, negalys pributi. Kas ir nesirgtų? Dabar vėl bus sriovė išpleskėjimui keleto szimtų isz suczėdytų Susiv. L. A. pinigų, norint isz to iszkliuti, jei ne už groty. Per patį seimą už provas tapo užmokėta Tepliusziui, Rymo-katalikų prezidentui, \$36,71 ct., o kur isz kaszciaziai kitos pusės? Taigi ar nepuikūs paveikslai mūsų kunigėlių, ar ne naujos versmės dėjimui aukų arba iszaikvojimas provininkams pacios kasos? Ar dar negal žmonės suprast kunigų intrigų?

Aleksandras Jocias,
1112 Moyamensing Ave.

New Britain, Conn. Pas mus pradėjo atsirasti kas kartas daugiau lietuvių, trokszančių liuosybės. Tautiečių burelis, su geresnėmis pažvalgomis, yra laikęs savo susirinkimą; tacziaus, dėl tų priezascių, galutinis nusprendimas apie laisvamanių susivienijimą tapo atidėtas. Yra, vienog, viltis, jog mūsų mieste susidarys geroka kuopa, apie kurią mes prideranzciai rupjimsės —

Valnamanis.

Wanamie ir Glen Lyon, Pa. Czionykszciaziai lietuviai gavo iszgirsti lietuviszką pamokslą: atvaziavęs kun. Kudirka iszvadino žmones mulais, arkliais, szunimis ir paukszciaziais; persergėjo priesz kokius-tę „Baltrukus“ ir teip toliaus. Dabar daugelis pradėjo kratyt rankas nuo tokių pamokslų ir skundžiasi, atsimindami, kad lenkų kunigas per tiek metų nieko panaszaus nebuvo pasakęs. Kun. Kudirka žada kas mėnuo lankyti su pamokslais, bet žmonės geidžia, kad su tokiais pamokslais jis velyt paliautų pas mus važinėjęs.

Kudirkos pažįstamas.

Toluca, Ill. Czia yra nemažas lietuvių burelis, bet isz jų tarpo ne daug randasi tokių, kurie butų atsidėję karnors nuveikti ant naudos lietuviystei. Vienog, ir pas mus pradeda busti ir keltis isz ilgo miego; gaila tik, kad viskas tas eina teip lėtai ir sunkiai, o tuotarpu kiti naudojas isz mūsų nerangumo. Kaip ir kitur, pas mus susitvėrė 15 d. Sausio 1899 metų 69 kuopa „Broliszkos Meilės“ isz 5 sąnarių. Bet užstojus prezidentui kun. Kaupui, du sąnariai atsitraukė. Pastangos pritraukti daugiau sąnarių ik sziol nepasisėkdavo, bet dabar atsiranda jau norinczių pristotį draugystę. Todėl asz suszaukiaus susirinkimą ant 2 d. Rūgpjucio; apie jo paseknes pranesziu vėliaus.

P. Vaicziulaitis.

Scranton, Pa. Czia buvo 24 d. Liepos atsitikimas, kad lietuvis lietuviui gyvastį atėmė. Juozas Bunevyčius tą dieną buvo paragavęs „szv. Kirilo aliejaus“; nepasikakines tu, ką iszragavo kitais paszaliais, jis nuėjo dar pas Kastantinavyczių. Kadangi buvo jau vėlus laikas, tai tarp juodviejų kilo barnis, kurio laike Kastantinavicziaus kirto kumszczia Bunevicziui per galvą teip smarkiai, jog tas krito negyvas. Mokydamas, kad blogai atsitiko, Kastantinavyczius iszmetė negyvelį nuo prielipos (porczių), o pats pabėgęs slapstosi. Kadangi Bunevyčius buvo geras katalikas ir atlikdavo iszapžinti, tai jį priėmė palaidoti prigulincziai ant kapinių, o kasztus sukolektavojo nuo žmonių. Velionis paėjo isz Vilniaus gub. ir buvo antru kart Amerikoje; jo pati su vaikais gyvena Lietuvoj. Negražių atsitikimų pas lietuvius atsiranda nemažai ir tankiai mūsų broliai svecziuojasi lakupoje. Visi jie stato savę gerais kata-

likais, „dievuocziais“ anot jų paczių zodžių. Vienog, butų gerai, kad greta savo dievotumo jie stengtųsi ir szejp apsiszviesti.

Negaliu užbaigti savo straipsnelio, nepaminėjęs apie paskutinius vaidus Susivienijime. Aez isz pradžių visai nesitikejau, kad kunigai butų galėję teip nesvietiszkai mindžioti teisybę, kurios apgyneja isz savę vadina. Nenorėjau tikėti, kad jie drįstų teip veidmainiszkai piudyti brolius su broliais, kaip teko patirti isz parapijinių reikalų ir isz paskutinio Susivienijimo seimo.

Pažiurejus dabar į „Tėvynę“, negali nė suprasti, kas tę darosi. Reikia nustoti visokio pajautimo, idant vieszai, laikrasztyje, talpinti tokias pliovones ir dergimus. Liudnos gadynės! *Scrantonietis.*

Newark, N. J. Vėlesniam laike mūsų kunigėliai po Miluko vadovyste placziai rėke, užmetinėdami savo prieszams nepildymą jau ne tik katalikiszkų, bet ir kriksczcioniszkų priderysczių; jie visai p gsdindami, kitus net isz Susiv. iszmesdami ir tt. Nors gerai visi žinow, jog pats Milukas ir jo akli pasekėjai visai tų priderysczių patys nepildo. Privesiū czia vieną atsitikimą su neva „tikraisiais“ kriksczcionimis. Kelioms sąvaitėms atgal, Newarko iszėjo geras burelis lietuvių į miesto paszalį, į paprastą lietuvių pasilinkiminimo gojelį. Neapsiėjo, kaip visada be gėrymų. Kitam krašte gojelio buvo susirinkimas kriksczcionių blaivininkų, kurie meldėsi ir sznekucziuodami gerę szaltus blaivius gėrymus. Pamatę blaivininkai geriauczius lietuvius, iszsiuntė vieną isz savo tarpo persergeti juos, jog girtavimas tai yra blogas darbas ir nepritinka tę, kur greta žmonės meldžiasi, be to tas gojelis blaivininkų nusamdytas. Bet lietuviai geros pa-

sargos nepaklausė. Vėliaus atėjo patsai blaivininkų kunigas pabausti musiszkus, bet mūsų didvyriai szoko su kumszczioms ant kurnigo ir vargszas vos iszsprudo su sveiku kailiu; apart to dar vienas isz tų karzygių vaikszcziujo kumszczius sugniauzęs, jieszkodamas szliuptarniū. Ar galim tokį milukinių pasielgimą pavadinti kriksczcioniszkų? Isztikro, klausiu Miluko ir jo sebrų, kokis, pagal jų nuomonę yra kriksczcioniszkas principas? Rodosi, tikrųjų Milukinių kriksczcionybės principas remiasi ant to: tikėt aklai į kunigus, tikėt į tai, ką jie, kad ir neteisingo, pasako, o busi iszganytas.

Kriksczcionis.

Brockton, Mass. Nejtiksi kaip nedarysi. Niekaip negerai. Viskas prieszingai. Sakysi juodas, tai gincyzs, kad baltas, o jeigu sakysi baltas, sakys, kad tai juodas. Jeigu tylėsi, vadjs nebyliu ir niekada nepasakys teisingai, kas ir kaip buvo-nusidavė.

Raszėjai, p. Svir... į 28 num. „Tėvynės“ ir Ant. Jablonskis į 25 num. „Žvaigždės“ perskyrė Brocktono lietuvius į dvi dali: vienus į katalikus, antrus-gi į valnamanis, o manę net bosu padarė. Bet kaip neteisingai juodu viską iszkraipė. Jeigu Brocktono lietuviai butų nenorėję, idant p. Mikolainis atvyktų ir laikytų prakalbą, tai to nebutų ir buvę. Apie tai buvo apreiksza ant parapijos susirinkimo, ką parapijonai apsvarstę eutare užkviesti ir davė pobazuptynę svetainę. Be parapijonų ziniuos tas buti negalėjo. Kad Mikolainis nieko neužgaudams kalbėjo, patvirtys visi klausytojai, o isztars abiem raszėjam melagystę, iszkreipimą. Jug ir kun. V. Matulaicziui užklausus, „ar Mikolainis gerai kalbėjo?“ susirinkusieji atsakė, kad „gerai“. Raszėjai tik

surado smėklas ir blaszkosi. Jeigu judviem, brolukai, butų miela tiesa, tai butumėte ap-rasę, kaip iztikrųjų viskas nusidavė. P. Svir... neisz driso nė savo vardo pasirasztyti „Tėvynėje“, o p. Jablonskis izsvadino melaginga korespon-denciją „Lietuvio“ 17 num., o pats primelavo „Žvaigždėje“ tiek, kiek galėjo.

Isz to matyt, kad žmonės piktos valios niekad nesilai-ko teisybės ir kraipo ją.

V. J. Petkunas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Pittston, Pa. Spalio 16 d. 1898 metuose susitvėrė czia kuopa T. M. D. ir prisiraszė isz karto 17 sąnarių; per dve-jus metus užaugo arti 40 sąnarių, kur buvo viena isz didžiųjų kuopų. Bet per atszalimą kuopos virszininkų, per nesu-szaukimą susirinkimų, per ne-organizavojimą draugai iszkri-ko. Liepos 4 d. buvo kuopos susirinkimas, ant kurio labai mažai teatėjo sąnarių; 6 seni draugai užsimokėjo už einan-czius metus po 60 ct. ir du nauji prisiraszė, užsimokėda-mi po 30 ct. Pinigai likosi tuo tarpu pas kuopos kasierių, kadangi tikimės, jog ant bu-sianczio susirinkimo pasidau-gis mūsų kuopa naujais sąnariais. Tik, broliai, nepasiro-dysimė, kad pas mus užszalo tėvynės meilė dėl tų kelių cen-tų. Jeigu patys nesirupšime, nedirbsime ir neremsime savo tautiszkių reikalų, tai jų nieks už mus neatliks. Tą mės gerai matome isz praicitės, kada tą darbą ir rupestį buvo-mė pavadę kitiems.

Kuopos virszininkais tapo iszrinkti:

Prez. V. Gradeckas,
Sėkr. J. Damijonaitis,
Kasier. M. Toluba.

Susivienyimo L. A. reikalai.

Pagal 16 seimo nutarimą § 11. „Lietuviszkią Gramatiką iszleista kasztais Susiv. L. A. visi sąnariai gauna dovanai, primokėdami po 5 ct. tik už prisziuntimą“.

Tai gi visi Susiv. L. A. sąnariai ir kuopos norėdami įgyti „Lietuviszkią Gramatiką“ teiksis prisziusti pas Central. Kasierių, Tamą Pauksztį, Pit-tston, Pa. po 5 ct. nuo kiekvie-no sąnario, o apturėsite nuo knygiaus minėtą „Gramatiką“.

M. Totorius.

Susiv. L. A. prez.

So. Boston, Mass. Draugystė D. L. K. Vitauto, ant susirinkimo 4 d. Rugpjuczio vienu balsu nutarė laikyti prie Susiv. L. A., laikantės tiesų czarterio ir konstitucijos, ką visi geriejie savo paraszai patvirtino, pripazindami p. M. Totorių ir tt. tikruoju Susiv. L. A. Komitetu. Nupeikė ne-teisingus kunigų ir jų spangų įnagių darbus, kurie vien melagystę skelbia ir melagingai elgiasi, kaipo ir mūsų draugystės atmetė 12 delegatų, kurie buvo teisingai draugystės iszrinkti, kur Mikalauckas viską melagingai perstatė ir isz-viliojo nuo žmonių paraszus patvirtinimui savo melagystės, kurie nesuprato, ant ko pasiraszo, ir szia dien reikalauja nuo Mikalaucko, kad tą atszauktų. Prie Susiv. L. A. prisiraszė tris nauji sąnariai.

Kaip galima patirti isz žmonių manymų ir kalbų apie Susiv. L. A., tai tvirtinasi lukes-tis, kad Susiv. L. A. sąnarių skaitlius žymiai daugjis, nes dauguma neprigulėjo vien delto, kad kunigai Susiv. L. A. laikė po savo letena, o kuris szia dien yra liuosu nuo viso-kios kunigiszkos globos. Kunigėliai mislyjo, kad žmonės be jų vadovystės nieko nepa-darys arba visi vienodai seks

paskui juos, bet antraip iszėjo, žmonės suprato reikalą ir kunigėlius pasiuntė daboti alto-rius, o nelįsti kur nepirtinka.

Ant galo, draugystė vienu balsu užgyrė, idant visas Susiv. L. A. turtas būtų sugraž-zintas iszrinktam Susiv. L. A. Komitetui, tai yra mūsų orga-nizacijai, ir Rymo-katalikais savą vadinanti neturi tiesos pasilaikyti mūsų turtą.

prez. N. Kaurinas,
sekr. N. Gendrolis,
kasier. A. Gumauskas.

Traverse City, Mich. Mu-sų miestelio Susiv. L. A. 56 kuopa vienodai pasiliko prie Susiv. L. A., užsimokėdami visi sąnariai treczią kvartalinę mokesztį ir dar prisiraszė du nauji sąnariai.

„Tėvynę“ mūsų kuopos visi sąnariai gavo tik iki 26 nume-rio, net po du egz., turbūt pamokinimui blevysgt, bet pa-matę kunigėliai, kad mūsų kuopa ant jų meszkerės ne-kibs, sustojo siuntę. Negau-dami „Tėvynės“, užklauseme, kas atsitiko ir įdėjom markę už 2 ct. atsakymui, bet atsilie-pimo nesulaukėme iki sziai dienai.

Už „Tėvynę“ mūsų kuopos yra užmokėta ant visų metų, bet kaip matyti, apsiskelbę Rymo-katalikais mūsų sunkiai užpelnytus graszelius pasiliks sav. Mat mūsų Rymo-kata-likai greit užmirzo Vieszpa-ties Jezaus žodžius: „Kol nuskriaustamjam neatiduosi pa-skutiniū pinigėlio, tol neįeisi karalystėn dangaus“, bet mu-sų Rymo-katalikai, kunigėliai, nenori dangaus karalystės ir nebijo pragaro kanczių, ir ima kur tiktai gal pinigūs szimtais ir tukstancziais, nuskriausdami žmoneles, idant turėtų sav dangų ant žemės.

Didžiai linksma, kad sulau-kėme tos valandos, kurioje pa-sisekė iszliuosuoti tą mūsų orga-nizaciją isz kunigijos žaban-gų. Lai gyvuoja ir bujoja

mūsų tautiszkas Susivienyji-mas Lietuvių Amerikoje!

Jurgis Gaubas.

Shenandoah, Pa. Susiv. L. A. 51 kuopa laikė savo su-sirinkimą 4 dieną Rugpjuczio, kur sąnariai, matydami kunigų žabangus, užspėstus ant mūsų Susivienyimo per isz-plezimą Susiv. turto, sudėto per keletą metų, isztarė jiems papeikimą ir pripazino už tei-singą Centr. Komitetu p. M. Totorių ir kitus komiteto są-narius ir reikalauja, idant butų atimtas isz kunigijos rankų visas Susiv. L. A. turtas, ne-teisingai užgrėbtas.

Liepos 14 d. buvo susirinki-mas Rymo-katalikiszkos kuopos, kur anos virszininkai stengėsi visus sąnarius nuvesti į kunigų žardį. Mes atsisakė-me nuo tokios geradarystės, nemokėjom jiems doklės ir at-metam tokius kuopos virszin-nikus, kurie nori varu mus priversti ir toliaus nesztii ku-nigiszkią jungą, isz kurio kar-tą iszsiliosavome.

Seni sąnariai užsimokėjo doklės po 50 ct. ir prisiraszė 10 naujų, užsimokėdami po \$1.

Kitą susirinkimą 51 kuopa laikys 1 d. Rugsejo, 2-rą val. po pietų Lietuviszko Knygyao kambaryje po num. 200 East Centre str. Shenandoah, Pa., ant kurio užkviecziamė senus sąnarius bei naujus ateiti ir prisirasztyti prie Susiv. Lietu-vių Amerikoje. Prie to bus svarbus reikalai apkalbami ir apszvarstomi.

Į kuopos vyriausybę tapo iszrinkti:

prez. Ant. Auksuleviczius,
423 W. Oak str.
Shenandoah, Pa.

sekr. J. Kunca,
236 N. West str.
Shenandoah, Pa.

Prie kurių kiekviename kar-te gali kreiptis norinti prisira-sztyti prie Susiv. L. A.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Į m o k e j o :

No. kuopų:	
6 Dr. S. D. Plymouth, Pa.	1,00
7 Pittston, Pa.	1,50
10 Philadelphia, Pa.	7,00
34 Dr. D. L. K. Vytauto Boston, Mass.	65,00
51 Shenandoah, Pa.	11,50
56 Traverse City, Mich.	2,50
V. M. Sabonis, Jamestown, R. I.	1,00
Buvo	\$325,50
Viso	\$415,00
Kasier. T. Pauksztis.	

Kruvinas lytus.

Sziuosmet pavasaryj, yvairiose vietose, o ypacz sziaurinėje Vokietijoje, iszkrito nepaprasti lytus: vienur jis buvo geltonai — drumstas, kitur — raudonas. Mėnesinis moksliskas laikraštis „Prometheus“ (N. 598) duoda apraszymą ir paaiskinimą to prajovo, kurs atsitiko Vokietijoje (tę krito lytus kaip drumstas pienas). Paėmus po mikroskopu, pasirodė, jog su lytum krito mažutėles, neapsakomai smulkios puselės ir atskalėliai, tai buta ne ko kito, kaip vulkanizkskios (isz ugnekalnių) dulkės. Pagal tyrinėtojų mislį, tos dulkės, tartum debesy, plaukiojo po oro augsztumas, iki nenukrito žemyn drauge su lytaus laszais. Daleisti, jog tos dulkės atnesztos isz Aprikos pustynių, vadinamų Sachara, nėra nėjokio pamato, nes jos visai nepanaszios į Sacharos smiltis, kad įziurai per padidinantį stiklą. Dėlto kyla klausymas, isz kur tokia daugybė vulkanizkskų dulkių yra atsiradus?

Jug didžiausias Europos vulkanas (ugnekalnis) Vezuvijus, Valakų žemėje, dega paskutiniuos metuos labai silpnai; kiti ugnekalniai visai tyli; negalima teipgi daleisti, jog iszdžiuvusios lavos dulkės

galėjo iszkilti su vėju į orą. Tokiu budu, kiteip neiszpuola protauti, tik kad tie dulkių debesiai paeina dar nuo baisaus vulkano užsidegimo ant salos Krakatoa (tarp salų kekiro, vadinamo Zoid, į pietus nuo Azijos). Istoriija nepaduoda kito tokio smarkaus žemės drebejimo, kaip tas, kurs atsitiko 1883 m. ant tos salos; Krakatoa sala buvo turėjus 9 kilometrus ilgio, o po ugnekalnio iszsiwerzimo, pusė salos, butent 22 ketvirtainiai kilometrai, nigrimsdo po vandeni arba iszsiblaszkė po orą; tas baisus žemės krestelėjimas ir nigrimsdimas didelio žemės ploto atsiliėpė per begalinius Indizskąjį ir Didįjį okeanus ir net Pietinėje Amerikoje; nuo daugybės vulkanizkskų dulkių, pakilusių prie to iszsiwerzimo, per isztisus žemės krasztus dangus buvo paraudęs; žuvo nuo to atsitikimo 50 tukstančių žmonių.

Taigi laikraštis „Prometheus“ nori tikėti, jog dulkių debesiai, pakilę prie to žemės drebejimo, per isztisą metų eilę lakstė po augsztutinius oro sluogsnius, palengva leisdami žemyn, iki ant galo 11 Kovo 1901 m. nenugulė su lytum ant žemės pavirsziaus.

Ant kiek toksai protavimas teisingas — parodys tolesni tyrinėjimai; vienog, kiti mokslincziai, kurie tyrė lytų, iszkritusį tą pat dieną pietinėje Europoje, daro kitokius iszvedimus.

Raszta buvo apie tai laikraestyje „Astronomische Rundschau“ (N. 24). Žinios apie tą dyviną lytų buvo surinktos isz daugelio miestų: Fiume, Neapolio, Palermo, Triesto ir kitų. Vienur nulijusios dulkės buvo geltonos, kitur raudonos. Profesorius G. Haberlandt isztyrinėjo tas dulkės mikroskopizkskai ir persiliudijo, jog sziam atvejy raudonumas paeina ne nuo marių ugenojų, bet nuo dulkių. Dalykas,

tame, jog kalnynuose, kaip Tiroliuj, Pirinėjuose, Karpatuose, Skandinavijoje, o ypacz ant salos Grenlandijos tankiai galima matyti raudonai spalvuotą sniegą, bet priezastis to, kaip buvo nurodęs dar 1760m. Th. de Saussure, czia yra ta, kad sniege esti marių vandenojus „spaerella“ arba kiteip vadinamas „haematococcus nivalis“. O lytuje 11 Kovo tų vandenojų neatrasta. Jo-gi raudonumas paeina nuo smulkuczių mineralizkskos kilmės dalelių.

Apie tas mineralizkskas dulkutes placziaus pranesza prof. C. Doelter. Raudonai nudaro jas geležinė rudis, kuri iszrodo brunai ir randama mažam apstume visose mineralizkskose smiltyse; karsztose szalyse ji priduoda smiltynams juosvairaudoną spalvą. Vėjo iszpucaudama, tulose karsztose Azijos ir Aprikos szalyse isz yvairių kalninių uolų atsiranda ypatinga dirva, raudonai, o tarpais rudokai spalvuota, su gausiais geležinės rudos sluogsniais; ta dirva turi *laterito* vardą. Prof. Doelter turi surinkęs to laterito Vakarinėje Aprikoj ir tvirtina, jog spalvuotas priemaisztis kaip laterite, teip ir lytuje 11 Kovo, visai vienodas. Isztyręs dar kitus priemaiszcius kitokių dažų, prof. D. persitikrino, jog visi jie turi paeiti isz Aprikos pustynės Sacharos. Smarkus vėjas, vadinamas sirokk, perlėkdamas virszum Sacharos, užgriebia daugybę dulkių, kurios ir nugula Europoje drauge su lytum. Su vulkanizkskais pelenais tosios dulkės neturi nieko bendraus.

Toki prajovai atsitaikydavo tankiai ir seniaus. Žmonės, nemokėdami jų isztirti ir sprasti, vadino tokį lytų „kruvinu“ ir prauszaudavo isz to visokias nelaimes ir net svieto galą. Tik 1879 ir 1896 m. pradėjo tyrinėti tą lytų ir pasirodė, kad jis neturi savyje

nieko baisaus, susekė teipgi, kad tos raudonos puselės nėra tai nė mikroorganizmai (smulkutėliai gyvunėliai), nė dangizkskos (kosmizkskos) dulkės, bet kaip augszcziaus sakyta, yra tik smulkus smilczių grudečiai isz Aprikos pustynių, kurie ir nukrisdavo ant žemės drauge su lytum arba sniegu.

Tai mat kaip mokslas viską palengva iszaiszkina ir žmonėms nėra ką suokti pasakas apie „kruviną“ lytų ir svieto pabaigą. —

Szaknis pikto.

Isz Levo Tolstojaus suraszė
Dr. J. T. Zelviene.

(Tąsa.)

VII.

Szventasis rasztas arba evangelija — tas krikszczionystės mokslas, — skelbia Dievą esant žmonijos tėvu, garsina dvasės liuosybę, žmonių brolystę, atstumimą visų prievartos pragumų ir net meilę savo nevendonams. Dėlto, apsipazinusiam su tuo mokslu, dyvina iszrodo, kad krikszczionystė galėjo iszsigimti į tokį keistą mokslą, kuris įsako aklą pasidavimą vyriausybei ir daleidzia užmuszėjystę, jei tas reikalinga valdžiai. Vienog, isztardę tuos kelius, kuriais krikszczionystė prisiėmė tarp žmonių, atrasime tam priezastį.

Pagonizkski karaliai: Konstantinas (Vizantijos ir Rymo cisorius), Karlomanas (Prancuzijos karalius), Vladimiras (Rusų kunigaiksztis), priimdami krikszczionystę, apklestą pagonijos rubais, ir pavertę į krikszczionis savo padonus, — nė sapnuote nesapnavo, jog priimtas jų mokslas atmeta karalių galybę, kariumenes, net nepripažįsta paczios valstijos, — tai yra, visų tų įrėdinių, be kurių tie žmonės, ką pirmi priėmė ir įvedė krikszczionystę, negalėjo suprasti gyvenimo. Pradžioje, ne vien nebuvo patėmyta naikinančioji krikszcz-

czionystės galybė, bet žmonės net protavo, jog krikščioniszkas mokslas paremia valdžią. Bet juo labiau žmonės gavo persiimti krikščioniszką dvase — tuo aiskiaus apsišiekė krikščionystės esybė, tuo pavojus stabmeldijai augo didyn. Ir juo tas pavojus ėjo didyn, — juo rupestingiaus valdancios luomos stengėsi užgesinti arba ir visai išnaikinti tą šviesą, kuri nejuoziomis įsiveržė į švietą drauge su krikščionyste. Tam tikslui vartodavo yvairius yvairesnius pragumus: uždrausdami kaip skaitymą evangelijos, teip ir išzguldymą jos; zudydami visus tuos, kurie rodė tikrą pažinimą krikščioniszko mokslo; svaigindami ir monydami žmonių minias iszkilmingomis ceremonijomis ir bažnytinių apvaiksčiojimų puikumu; o ypatingai dardydami ir abejaip iszkraipydami krikščionystės mokslą. Juo daugiau tokių pragumų vartota, — tuo labiau ir labiau keitėsi krikščionystė, kuri galiau ne vien pasiliko be principų, kenkiančių stabmeldiszkam gyvenimo budui, bet, antraip, ji net teišino tą pagoniszką davadą isz melagingo, neva krikščioniszko atžvilgio.

Atsirado krikščioniszki karaliai, krikščioniszkos kariumenės, krikščioniszki tur tai, krikščioniszki sudai ir krikščioniszkos bausmės. Valdancioji luoma padarė su krikščionyste tai, ką vaistytojai daro su antkricziu (lim pancioji liga). Ji parengė nevodingos krikščionystės skiepą ir įskiepijus jį, padarė tikrąją krikščionystę nepavojingą. Bažnytinė krikščionystė neaplenktinai turi atstumti protaujancius žmones, kaip paszėlusius paklydėlius, o jeigu ir priima, tai visai atitraukia nuo tikros krikščionystės, teip jog isz tų sukraipytų formų nematyti

tikros jos prasmės; dar daugiau — į tikrąjį numanymą žiuri su kersztu ir neapykanta.

Toku būdu, krikščionystė tapo pavesta į nevodingą valdancios luomos, geisdamos užlaikyti sav ant ilgai valdžią ir vyresnybę, per ilgus szimtmeczius vedė ją tuo iszsilanketymo keliu; toji krikščionystė, įskiepyta žmonėms, įsteigė mokslą, pagal kurį žmonės ne vien paklusniai atlieka kenkiancius sav ir draugams darbus, bet papildo stacziai nedoriszkus dalykus, nesutinkancius su sąžinės reikalavimais; isz tų darbų svarbiausias praktiszkais savo vaisiais — atlikimas kariszkos tarnystės, kiteip sakant, geismas užmuszti.

Szitos netikrosios krikščionystės nelabystė styro per vis tame, jog ji nieko stacziai nepaliepia ir nieko stacziai neuždraudžia. Visos senoviszkos tikybos, kaip Mažiesziaus įstatymai, duoda aiskius prisakymus, kuriais įsako arba uždraudžia tuos ar kitus dalykus; tas pat yra su buddistų ir musulmitų tikėjimais; bet bažnytinė krikščionystė neduoda nėjokių įsakymų, apart isz pažinimo tikybos žodžių, pripažinimo dogmų, pasnykių, sakramentų ir maldų (turtincziai gali, norėdami, iszvengti pildymą tų prideryszių); bažnytinė krikščionystė tik meluoja ir viską daleidžia, net darbus, priesingus menkiausiems moraliszkumo (doriszkumo) reikalavimams.

Pagal bažnyčios mokslą, viskas yra daleista. Galima laikyti vergus arba nevalnikus (Europoje ir Amerikoje bažnyčia buvo apgintoja vergybos); galima krauti turtus, uždirbtus prispaustųjų brolių; galima buti turtinczių viduj Lozorių minios, kurie rėplioja po stalais, kur didžiunai kelia puotas (balius), — be to dar tas viskas esti gera ir pagirtina, jei tik duosi tukstantinę dalį ant bažnyčių ir ligonbu-

čių; galima, su prievartos ir pajiegos pagelba, pavertti nuo pavargėlių ir sav palikti turtus, galima laikyti žmones kalejimuos viensėdomis, surakinti geležiniais pancziais, prirakinti prie karnezių ir nužudyti juos: vis tai bažnyčia palaimina. Galima vesti nuo pat jaunystės paleistuvingą gyvenimą, o vėliau vieną isz tų paleistuvystės apsišiekimų pavadinti sutuoktuvėmi (szliubu) ir apturėti bažnyčios palaiminimą. Galima net persiskirti. O kas už viską svarbiausia — valia užmuszti: valia užmuszti ne vien apginant savę patį, bet ir apginant savo obelį, arba už korą; o ypatingai valia, net skaitoma už priderystę ir nuopelną, užmuszti karėje, perdėtiniais liepiant. Bažnyčia ne vien laimina tokį darbą, bet stacziai prisako jį pildyti.

Toku būdu, melagingas mokslas yra viso pikto diegu. Panaikintą klaidingą mokslą — ir nebus daugiau kariumenės; o kad nebus kariumenės, tai prievarta, priespauda ir sloga, nuo kurių kenčia žmonija, isznyks paczios per savę.

Kolaik žmonės laikysis to netikrojo krikščionystės mokslo, kuris viską daleidžia, net žmogzudystę, — kariumenė vis liksis mažmenos rankose; o mažmena visada vartos tą kariumenę, idant pavertti nuo žmonių jų darbo vaisius, o — kas blogiau už viską — idant isztvirkinti žmones: nes jei žmonės nebutų isztvirkinti, tai mažmena negalėtų atimti nuo jų visų jų triuso vaisių.

(Bus dar)

Naujos knygos

Atsisaukimas į jaunuosius.
Petro Krapotkino. Vertė J. Laukis. 1901 m. Pittsburg. Spauda „Ateities“. 32 pusl.

Isz turinio ta knygtė butų didžiai pagabi ir naudinga lie-

tuvizkiems skaitytojams, tik iszguldymo budas, kaip lygiai neisztaisyta lietuviszkoji kalba, numazina geriausias jos ypatybes. P. Laukio rupestis sudovanoti lietuviszškai skaitancziai visuomenei pozityviszko palinkimo rasztus butų tikrai pagirtinas, jei jis pavestų daugiau atydos iszguldymo budui. Kalba ne vien nuszvelnyta, bet daugiur stacziai nesuprantama. Isz ties, toki iszsitarimai, kaip: „pilname matyme nusiminiszkos kovos“ (18 pusl.) gali priversti skaitytoją padėti knyga į szalį, nedaskaiczius.

Biologia, arba Mokslas apie gyvus daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutašė Šernas. Spauda „Lietuvos“. Chicago. 1901 m. 147 pusl. su piešimais.

Moksliszkų knygų virtinę papildė p. Szernas nauju iszguldymu biologijos; apie tą knygą, kuri veda į pažintį patyriamų arba įdeiviaus sakant, patirtinių mokslų, negali buti dviejų nuomonių: aiskiai, nors trumpai, iszguldytas biologijos mokslas suteiks gražų peną skaitytojo protui.

Išpažinties Istovija. Kun. A. Guillois. Lietuviszškai iszguldė kun. A. M. Milukas. „Dirva“, N. 3, kn. 20, metai IV. Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro spaustuvėje.

Szitoji knyga pavesta yra apgynimui ir istoriszkam parėmimui iszpažinties įrėdnės. Iszpažintis, būvusi nuo seniai žydų įrėdne (zydai atlikdavo iszpažintį vieszai ir ne pavieniui, bet buriais), tapo įresta ir į krikščionystės pamatus. Iszguldymas, zinoma, patiekta vienzaliszškai ir per tai per pusę neatsako savo užduocziai. Ant galo, jei randame gana istoriszko iszteisino iszpažinties atsiradimui ir įšiviespatavimui, tai nematome iszteisino netobulam pritaikymui jos praktikoje. Būvus vien dorinimo pamatu, ta įrėd-

nė virsdavo kartais gyvenime į blogai išnaudojamą įnagi. Ne vieta čia minėti apie daugeliui žinomus papiktinancius atsitikimus ir ne nuo seno. Išpažintis negali pasidžiaugti tokiu abelnu pritarimu, kaip galėtų rodytis iš kun. Guillois knygos. Gana paminėti garsaus Pascal'io tardymą apie kazuistiszką išpažinties pobūdį, svarbiuose jo rasztuose „Lettres provinciales“.

„Dirva“, kuri vadina savę moksliszkų rasztu, regimai išklysta iš tikrųjų savo vėžių: keli pastariejie išleidimai, apie kuriuos minėta „Vien.“, duoda aiszkų davadą, kad ji krypta į tokią pusę, kuri su tikru mokslu nieko bendraus neturi.

Lietuviszkoji vertimo kalba gera, spauda graži, nors ne be klaidų. Galima butų teipgi pasakyti, jog bereikalingas vartojimas tokių žodžių, kaip: „kontradikcija, penitentai, paralleliszkas“: tokios rūsšies knygoj jie galėjo buti lengvai užvaduoti tamtikrais lietuviszkais išsitarimais.

Mūsų dielės. Per ką Lietuva kenčia. Parasž Žmogus. Plymouth, Pa., 1901. Kasztai ir spauda „V. L.“, 31 pusl.

Knygutė trumpai išrodo visus lietuvių skriaudikus, kurie naudodamies iš žmonių tamsybės, visaip juos išnaudoja. Į tų dielių eilę įtraukti: spondaktariai, szunadvokaciai, ponai, svetimtaucziai, kareivija ir negeri klebonai. Knyga paskirta Lietuvos žmonėms.

Nowe drogi. W. Warega. Scranton, Pa. 1901. 45 pusl.

Knyga paraszta lenkiszkai ir lietuviszkai ji vadintųsi „Nauji keliai“. Joje apraszta istorija susitvėrimo lenkų tarpe Nepriegulmingos Tautiszkos Bažnyczios, atsimetusios nuo Rymo vyskupų; pabaigoje išguldyti naujos bažnyczios principai ir išpažinimas tikėjimo (credo). Daug aky-

vo atitinkame toje knygoje, parasztoje gražia, skardžia ir, teip sakant, brandžia kalba. Lietuviams, kurie moka lenkiszkai, priderėtų su ja apsipazinti. Mes patariame tai ne su propagandos siekais ir ne su atskalonystės užmynamais, bet vien su noru, idant paakinti tautiecius ir duot jiems suprasti, kokiais keliais ir į kokią prapultį gali nuvesti lietuvių dabarnyksztis bažnyczijų valdymo bučas, prasidejęs nuo vyskupų seimo Baltimorėje 1883 m. Lygiu budu yra toji knyga persargos ženklų lietuviszkajai dvasiszkijai, ikikol ji nepaliaus buvus tautos ardytoja, ažuot buti tautos sargu.

Yvairios ziniios.

Milžiniszkio gyvulio palaikai. Dar ir mūsų dienose neretai pasitaiko užtikti tai sę, tai tę liekanas milžiniszkų gyvulių, kurie gyveno nepažįstamoje istorijai gadynėje, arba kaip paprasta sakyti — prieš didįjį tvaną. Tos liekanos aiszkiai liudija mums, kad gyvųjų sutvėrimų tarpe įvyksta iš lengvo, bet tolydzios tulos permainos. Sztai, iš Buenos Aires raszo, kad Argentinos provincijoj Entre-Rios, estancijoje „Nuova Alemania“, neseniai atrado pirm-istoriszkio gyvulio palaikus. Iš didelių karszczių pradėjo skilt ir trupėti vienos upės krantai ir numukus sutrupėjusiam molui žemyn, pasirodė iš po jo visoki dideli grobakauliai. Rasta keletas kruminių dantų, kurie apsukuo turėjo storio 48 centimetrus (pusantros pėdos), yvairus kojų kaulai, pakauszio dalys, — viskas milžiniszkio didumo. Ant galo, buvo surastas ir visas skeletas, tai yra nugarkaulis su szonkauliais ir kitais kaulais; iš skeleto matyt, kad tas gyvulys mastodontas arba taksodontas; kiekvienas szonkaulis turi 20 centi-

mentų (pėdą su virszum) pločio. Bet-gi kaulai buvo jau teip sutriuszeje, kad trupėjo ir negalima buvo jų nę paimti. Tai dar vienatinis toksai atradimas provincijoj Entre Rios. Į tą vietą nukako vokiszkas profesorius Hauthal, idant viską isztirti ant vietos ir paskui paimti su savim visas milžino liekanas.

Isz visur.

Portugalijos karaliaus motina, naszlė mirusio karaliaus, Marija-Pija, atvažiavus į szil-tuos vandenis, į Air-les-Bains vos ne žuvo iš pakersztingos rankos: kas-žin-kas taikėsi ją nužudyti. Išz to apmaudo senė nupleszkejo į Rymą susiraminti.

Maskolijos jėmimai ir išleidimai 1901 metams apskaityti ant vieno milijardo ir septynių szimtų asztuonias deszimts asztuonių milijonų rublių (1,788,000,000). Ant užlaikymo valdzios ir vedimo geležinkelių paskirta 383 milijonai, ant kariaunos 324 mil., ant kariszkos laivynės 93 mil., ant užlaikymo valdininkų 305 mil., numokėjimui vieszpatytės skolų 275 mil., ant netiketų reikalų 145 mil., ant vidurinių vieszpatytės reikalų 87 mil., ant sudų — sudžių 46 mil., dėl valdininkų caro laukų ir miszkų ir abelno pagerinimo visuomeniszkos ukės 41 mil., o ant apszviemo, tai yra visokių mokyklų tik 33 milijonai. Taigi apszvieta pas Maskolijos valdzia skaitoma veik už nereikalingą ir dėlto mažiausiai ant to paskiriama pinigų. Suv. Valstijose 1900 metuose valdzia iszmokejo ant mokyklų ir mokintojų \$145,583,115. Pagal szitas skaitlines gali kiekviens lengvai nuspręsti, kiek Maskolijos valdzia rupinasi apie žmonių apszvietimą, nors gyventojų turi netoli dusyk iiek, kiek Suvieny-

tos Valstijos.

Rusijoje sziuosmet vel bus badas; szeszliolika derlingiausių gubernijų, o teipgi Krymo pusiausalė ir Kaukazas neturi duonos, nes javus iszdegino saulė.

Galicijoj, Austrijos vieszpatytėje, yra gyventojų 7,817,023; vyrų 3,620,042, moterų 3,696,981. Skaityti ir rasztyti mokanczių yra 2,210,453; tiktai skaityti mokanczių 446,154, o nemokanczių rasztyti ir skaityti yra 4,660,416. Lenkiszkies ponams ir vokiecziams valdant szalį, apie pamokinimą sodieczzių negalvoj. Jie žino gerai, kad sodieczziui apsiszvietus, jis supras dalykų stovį, tada ponui ir vokieczziui bus galas.

The home gold cure.

An Ingenious Treatment by which Drunkards are Being Cured Daily in Spite of Themselves.

No Noxious Doses. No Weakening of the Nerves. A Pleasant and Positive Cure for the Liquor Habit.

It is now generally known and understood that Drunkenness is a disease and not weakness. A body filled with poison, and nerves completely shattered by periodical or constant use of intoxicating liquors, requires an antidote capable of neutralizing and eradicating this poison, and destroying the craving for intoxicants. Sufferers may now cure themselves at home without publicity or loss of time from business by this wonderful „HOME GOLD CURE“ which has been perfected after many years of close study and treatment of febriles. The faithful use according to directions of this wonderful discovery is positively guaranteed to cure the most obstinate case, no matter how hard a drinker. Our records show the marvelous transformation of thousands of Drunkards into sober, industrious and upright men.

WIVES CURE YOUR HUSBANDS!! CHILDREN CURE YOUR FATHERS!! This remedy is in no sense a nostrum but is a specific for this disease only, and is so skillfully devised and prepared that it is thoroughly soluble and pleasant to the taste, so that it can be given in a cup of tea or coffee without the knowledge of the person taking it. Thousands of Drunkards have cured themselves with this priceless remedy, and as many more have been cured and made temperate men by having the „CURE“ administered by loving friends and relatives without their knowledge in coffee or tea, and believe today that they discontinued drinking of their own free will. Do NOT WAIT. Do not be deluded by apparent and misleading „improvement“. Drive out the disease at once and for all time. The „HOME GOLD CURE“ is sold at the extremely low price of one dollar, thus placing within reach of everybody a treatment more effectual than others costing \$25 to \$50. Full directions accompany each package. Special advice by skilled physicians when requested without extra charge. One dollar. Address Dept B 204 EDWIN B. GILES & COMPANY, 230 and 233 Market Street, Philadelphia. All correspondence strictly confidential.

Telegrafas be vielų.

Gauname tankiai girdėti ir skaityti apie yvairius patobulinimus telegrafo be vielų. Tokį telegrafą įtaisydavo ir pirmaus, bet jis galėjo persiųsti ženklus tik mažoj atstumoj, į netolymas vietas. Bet su laiku toks telegrafieravimo būdas įgija vis platesnį pritaikimą ir, gali sakyti, mūsų akyse eina tobulyn. Daug jau buvo susekta sziam dalyke yvairių pagerinimų, bet nebuvo dar pasiekta tokių puikių pasekmių, kaip ant linijos, kuri sujungia Prancuziją su sala Korsika Tarpzemėse mārėse (Europos pietuose).

Czia darė ir daro bandymus bendrovė „The Marconi international marine communication“. Viena stacija įtaisyta ant sziaur-vakarinio salos Korsikos kranto, vietoj, vadinamoje calvi, o kita — ant Prancuzijos kranto, miestelyj Biot; atstumas stacijų vienos nuo kitos 175 kilometrų (164 rusiszki verstai).

Stacija turi pirm visoko augstą stiebą, kokius matome ant didelių laivų; jo augstis siekia 57 metrų (26 ir pusė rusiszko sieksnio); ant virszunės skersai paguldyti keturi variniai kabeliai (susukta isz varinių ar kitokių vielų virvė) isz septynių storokų vielų. Tas stiebas paskirtas rinkimui ir atmetimui į tolį elektriszkų vilnių.

Įtaisymas telegrafo be vielų yra paremtas ant metaliszkų pjaulelių ypatybės, pagal kurią jie, prie paprastų iszlygų, neperleidžia elektros; bet jie tampa gerais pravadninkais, patekę po įtekme teip vadinamų Hertzo vilnių, kurias iszduoda isz savęs prietaisas, vadinamas oscilatorium. Isz tos metaliszkų pjaulelių ypatybės pasinaudojo, idant suvartoti juos telegrafui be vielų.

Telegrafuojant, kada elektriszkos Hertzo vilnys susirenka, tai tas vilnis perduoda su

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,

lenkiškai parašyta M. Radzevyčiūtės.

(Taša.)

— O-gi jisai! — apsiašarojęs prasijuokė senis.

— Raulas — toks ponas! Raulas! Raulas! — skambėjo viens per kitą nudžiugę balsai.

Visi aspito kapitoną. Sveikindami ir glostydami, vedėsi jį grinčion.

— Suvarau smuikininkus ir gužynė užia! — bambtelėjo Šliugurys, suktiniu sukdamas grėblj.

— Pasidrutinti jam! — tupinėjo brolienės, noredamos ir bėgti į grinčią ir čia pasilikti.

— Reiktų straktelti į dvaro pievas Martynuką parsivest! — zebtelėjo Petras.

— Dekit valgi ant stalo ir pakvieskit Marčiuką! — nurentė grištai senis. — Vienog, apie gužynę — šiukštu! Raulukas neatsilankęs dar bažnyčioje, nė nepaklupojęs ant kapinių. Linksmintis galės paskui!

Tada Šliugurys, nesumanydams, kokiu budu išreikšti savo džiaugsmą, šokęs į pryšakį, užtraukė drutoku savo balsu naują dainą:

Mergyte mano,
Tekėk už manęs!

Tai tu nežusi,
Varge nebusi.

Po mano vartais
Jievarai žydi,

O iš kraštelių
Žalios rutelės.

O iš kraštelių
Žalios rutelės,

O vidurėlyj
Vis vainikėliai.

Meluojai šelmi,
Tu naravoji, —

Nuo motinėles
Manę vilioji.

Po tavo vartais
Jurės — marelės,

O iš kraštelių
Žali maureliai.

O iš kraštelių
Žali maureliai,

O vidurėlyj
Vis dumblynėlis.

Mergyte mano,
Tekėk už manęs,

Už manęs jauno,
Už artojėlio.

Tai tu nedirbsi
Sunkių darbelių,

Tai tu nevargsi
Didzių vargelijų.
Aš velyj vargti
Trejus metelius

Ir išpažinti
Didzius vargelius.

Ir išpažinti
Didzius vargelius, —

N'uz tavęs eiti,
Šelmi berneli!

Tu n'artojėlis,
Tik girtuoklelis,

Tamsių tākelių
Tu bludonėlis!

Tuo tarpu buvo ėję pro Bakučio ukę ir darželyj mirgtelejo patogus merginos veidelis. Šliugurys, ėjulpterėjęs kelis kart lupomis, mostelėjo ranka, lyg siųsdamas bučinį. Moters apsilause, senis susiraukė, tik Raulas, nusijuokęs išdykelio juoka, blangsterejo jam per petį.

Atgužino iki savo sodybai, kuri umai sukruto, tartum skrusdynas, ir patvino džiaugsmu: sakytum, nustebo senosios grinčios sienos, net garniai ant kreigo rodėsi pabugę, o žvirbliai iš po-pastogių paskrydo po orą. Skaniai pavalgus, — o vakarienei buvo šauniai iškrausyti kamaraitės ir svirno (klėties) padėjimai, — Raulas išdėstė ant stalo savo ryšius ir pundelius, iš kurių paeiliui pradėjo rodytis gausios lauktuvės visiems gentainiams: šilkinės skepaitės ir karieliai, sidabruotos pypkės, peilukai su nematytoms kriaunimis, vaiska-varšiai šalikai ir plonos gelumbės.

Gavę dovanų, visi džiaugėsi ir gyrėsi viens prieš kitą lauktuvėmis, belsgėjimas ėjo garsyn, rizenimas ir linksmybė kilo, tartum sujušusi jurė. O viduj tų prašvitusių veidų, viduj to karščio ir judėjimo, viens tik senis Kareivis tylomis murksojo kertėje už stalo ir, pakteldamas tarpais iš pypkūtės, aštriai ir akylai dėmėjosi į veidą tam dailiam ponaičiui, kurs, darydamas kalbą, apie nieką nesiteiravo, tik su aiškiu pasiputimu štoravo, kas su juo buvo dėjęsi ir kaip jis visur yra laimėjęs.

Šaairavo iš-po surauktų antakių ir ty-lėjo....

III.

Naktibalda.

Pats nakties igudumas. Sidabrinis mėnulis zvalgėsi Kitišniavoje ir balsgana šviesa apklostė nurimusią žemę, apsiklėsčiusią vasaros grože.

Apsukuo višėjo iškilminga tyła. Nėpazim buvo nė menko pustelėjimo, tik silpnas, šiltas dvilktėrijimas sklaidė nuo laukų ir pievų žolės ir javų kvapą, o nuo upelio šiureno gairvus vėjelis ir iš balokšnių ošė ore švelnus paukščių čiškėjimas. Kaime viskas buvo sumigę.

Vidurnaktį Diškių durys iš lengvo prasisėrė. Ant kiemo išėjo Raulas. Neėmė jo miegas ant minkštų patalynių, kurias jam paklojo brolienės, tardamos paguldžiusios jį karališkai. Išsirangė patyčms iš lovos, perėjo tvanko pilną butą, kuriame visokiais garsais kvėpavo ir knarkė šeimyna, perėjo priemenę ir atsidadurė gaiviam ir pakvėpusiam ore. Atsiremęs į darželio vartelius, rukė cigarą ir dumojo, įstelgęs akis į pryšakį.

Nepertoli čurkšnoj Kūšniava, o mėnulis iš anapus jos pratiesė per mirguliuojančius sidabrinčius miglynus virpančią vandenį juostą. Už upelio blykčiojo naktigoninkų sukurta ugnis, raudonodama per dumus; iš tūpat skriejo į šalis smuikos čiršėjimas, nesutaikytas ir, regimai, išėjęs iš—po nesugebių pištų. Tę jau erdvio plotu tęsėsi dvaro lankos ir Martynukas, ganydamas pono arklius, kurstė ugnį ir varė nuo savęs miegą smuikavimu.

Raulas šypterejo. Ir jam teko pažinti tas pievas ir tas naktigones, tas nakvynes ant rasotos žolės ir dienas po saulės karščiu. Tai buvo jo praeitis ir ji butų pasilikus jo dalim, kad nebūtų šalin ištraukęs. Dabar apjuokė tai, stačiai šindijo. Jam išrodė apjuoktinu daigtu tas siaurutėlis darbo ir išmonės užmačius, tas tartum skrusdėlių triušas, menki rupečiai, atsilikimas nuo svieto, tas visas gyvenimas, įspraus tas tarp lauko sklypelio, upelytės, dvaro, bažnyčios ir miestelio, ką guli dviejose myliose. Toliaus jį apėmė bodėjimas. Ilgnu jam tapo be miesto, be savo draugų, be pasilinksminimų. Dabar užtų po Štetiną, o vakare bučiuotų Grytą, iš ko visa miesto jaunuomenė degtų pavydu. Čia nieks neišmanys visam pilnume, kiek daug jis yra laimėjęs gyvenimo lioterijoje, net nemokėsią jam užvydėti. Ką jis veiksias per tą kiaušarą savaitę, kurią buvo ketinęs išbuti čia, kaip atkelsias grinėčios tvanką ir su kuo gausias pasikalbėti?...

Ir ko jie čia trunyja, tartum pristi prie to žemės sklypo? Svetur, toli, galėtų turėti plotų—plotus ir pilna gėrybių. Dėlko jie netraukia šalin?

Nenorėjo grįžti grinėčion, nes naktis buvo tokia šviesi ir šilta. Ji traukte traukė pasivaikščioti. Pravėręs vartelius, išstengė laukan.

Išilgai tvorų raitėsi keleliai nuo ukės lyg ukės. Eidams, pažino kiekvieną: turtinčiaus Šliugurio ir kriaučiuo Juozo, toliaus Švedo sodybą ir Rapolo Barsdylos kluoną. Pamaži nugogino iki vieškeli, nieko nepatikęs. Visi buvo sumigę ir tik šunes, likę nakties sargais, neliovė lojė ir staugė, tartum siundomi. Priėjęs vieškelį, sustojo.

Nuo čia kelias eina trimis žaroms: viens veda stačiai į dvarą per tiltą, kits pilekalnio

linkai po kairei, o trečiasis po dešinei link bažnyčios ir kapinių. Šventasis stovylas, po stogeliu, tarp keturių stulpų, stugsojo ant sargos to grįžkelio. Buvo tai šv. Sebastijonas, perversas vilyčiomis, nuogas, pririštas prie kančios medžio. Skaptorius, pats per savę prasimokinęs tos dailos, padarė šventamjam suraukytą ir baisų veidą, o tepliorius nepasigailėjo raudonų dažų, kad kankintinio kraujo butų kuoapčiausiai. Nudarė raudonai visą kuną, pančius ir skaudulingą veidą. Tai senovinis Kareiviškės užtartytojas. Raulas atsiminė jį iš savo jaunystės metų, tik stovylą ir kopyčaitę turėta pakiaus pataisyt ir atnaujinti, o dievobaimingi žmonės apkaisė juos laukinėmis žolėmis ir skaisčiomis kvietkoms iš kaimo darželių. Ir Raulas kilstelėjo skrybelę. Jo ranka, pagal senovės paprotį, padarė ant galvos ir krutinės kryžių.

Tam pat tarpe, ant tilto nuo dvaro, sudundėjo keuo žingsniai ir į stovylo priešakį išgogolino vyras milžiniško ugio. Nepatėmyjo kapitono, stovėjusio pašalyj, bet Raulas aiškiai pamatė jo veidą, beinant anam be kepurės pro stovylą. Tas veidas buvo liesas, su įkritusiais žandais ir išsikišusiais kaulais, ant galvos augo juodi, kaip varnos sparnas, plaukai, kurie neseniai, regis, buvo dar jautę kareiviškas žirkles. Raulas pažino tą žmogų. Buvo jiedu vienmoksliais ir drauge ganydavo kaimenę.

Tai buvo Kristupas Juodis, Marės Andriuvienės brolis. Matomai, paveldėjo tėvo amatą ir grįžo iš darbo, nes už juostos kyšojo tešlyčia (skliutas), o per pečius kybojo maišiukas su mažesniais įnagiais.

Kapitonas šarpiai žingterėjo priešakin. Vyriščias, matydams svetimą žmogų, staptelėjo ir iš—paniurę dilberterjo, akimis.

— Ar nepažinai manęs, Kristup?

— Ne!

— O Diškių Raulo neatsimeni?

— Tai tu! Nebučiau pažinęs. Iš kur tu?

Midikavan, koks vokiėtis, dvaro užveidas, selina prie Švedų Magdukos!

— Tai čia teip atsitaiko?

— Ko gero! O tu iš kur?

— Iš toli, iš svieto!

— Ar seniai?

— Šiądien pavakare. O tu iš kur grįžti?

— Nuo darbo, iš Panendrių dvaro. Prieš savaitę buvau nuėjęs.

— Ar uke neužiimi?

— Buta čia ukės! Ant ko tę sėdėsi, kad šuo visą blomą vuodega užgultų! — atrėmė karčiai valčionis, truktelėjęs pečiais ir parodęs ranką į tą vietą, kur gulėjo jo ukė. — Štai tę,

(Toliaus bus.)

pagelba ano stiebo. Kitos stacijos stiebas priima pasiūtą vilnis, kurios atsiliepia tamtikru budu anos stacijos aparatuose (prietaisuose), kaip lygiai ir ant to paprasto aparato, kurs galutinai užraso telegramą.

Bandymai su tokiu telegrafieravimo budu labai nusisekė. Stacijos dirba be jokių kliuczių ir dabar jau ketina siuntinėti vienu kartu po dvi telegramas, kaip vieliniam telegrafe.

Apart augščiau apasazyto Marconi'o bevielio telegrafo, apie geresnį jo įtaisymą daug triušėsi iszradėjai Tesla ir Popov'as: Popovo pramanytus prietaisus Rusų valdžia įvedė kariszkoje savo laivynėje ant Juodųjų marių. O Tesla staciaziai tvirtina, jog netolymoj ateiteje galima bus sujungti bevieliiu telegrafu Europą su Amerika.

Savo įtaisymui Tesla ketina pasinaudoti be galo tankų elektrikos judėjimą arba siubavimą; aparatas, — kurs perduoda, gavęs elektriską srovę, padidina jos galybę ir nuleidžia į žemę, po kurią elektriskos srovės nudilgsta visais lenksmais. O aparatas, kurs priima (padėkim, Amerikoje), teip įtaisytas, jog jo judėjimai sutartinai atliepia perduotojo siubavimams, kurs įtaisytas, padėkim, Paryziuje ar Londone. Aparatas priima tuos siubavimus ir teip didžiai juos sustiprina, jog juos gali aiszkiai patėmyti ir isznaudėti aparatas — priimtojas, anapus didmarių. Tesla sakąs, kad vartojimui jo prietaisų atstumas nieko neatstoja ir jie gali per visokias tolasmas atlikti savo užduotį. —

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinkit pas J. J. Pauksztį.

Rusijos caras įvedė į Finlandiją (Suomiją) naują kareivystės davą, panaszų į tą, kuris yra pildomas Lietuvoje; Suomiams caras pradžioje davė šziokius — tokius palengvinimus, tacziaus viskas virsta į pilną Finlandijos nusloginimą. O jug caras Aleksandras I, szimtą metų tam atgal, prisiekė Suomijai amžiną neprigulmystę ir pats iszsitarė: „Finlandija ne rusiszkoji gubernija, bet savistovi vieszpattytė“. Netikėkim despotų pažadėjimams — jie nekanda tik kada dantys atszipę.

Numirė 5 Ruggjucio ciesorienė — naszlė, motina dabarykszcio Kaizerio, turėdama 61 metus. Buvo tai geros szirdies ir gražių nuomonių moteriszke, lygiai kaip ir jos miręsis vyras, Friedrichas III. Ciesoriavo tik 3 mėnesius 1888 m. Su kaizeriu Vilium, savo sunum, ji beveik neapsikentė.

Atsakymai.

Aleks. Jociui, Phila., Pa. Ar jus gausite kunigą kokio geidziate, sunku pasakyti. Amerikos vyskupai ir kunigai visi priguli į trustą ir vieni antrus gina, gelbsti. Jeigu ir atsirastų geras kunigas, bet nepriguletų prie trusto, nepildytų jų įsakymų, toks butų iszmetas isz kunigystės ir iszkeiktas. Ant to kelio stovėjo ir velionis kun. A. Burba, ir priverstas buvo griauti tą, ką buvo pastatęs. Jeigu bažnyczios nepadovanosite vyskupui, tai negausite kunigo, o jeigu drąsuolis ir atsirastų, tai bus iszkeiktu, kaipo atskalunas. Kas buvo ir jusų arkivyskupui apmainyti kunigus ir viskas butų apsieję be vaidų-karsztų. Bet ne. Jie reikalauja aklo paklusnumo, o neklausanczius iszkeikia, atima net katalikystę ir už tai vien, kad nepadovanoja vyskupui savo turtą. Ant kontrakto kunigas teipgi neis. Ar atsirastų toks kunigas isz Lietuvos, reiktų apie tai pagarsinti „Tevynės Sarge“ ir „Varpe“. Mes jums tinkanczio kunigo nejaucziame.

J.J. Raulynaicziui, Boston, Mass. Jusų privedimai „Žvaigzdei“ netilps. Apsiputojusių žmonių nepertikrįsi. Jug pasielgimai tokių Milukų, Kaupų, Kaulakių, Krawozunų, Gričių cum consortibus geriausiai žmonėms atidaro akis.

Puse Kankintiniams.

Paskiria 10 egz. „Botanikos“, kuri kasztuoja po \$1,00; už 10 knygu butų \$10. Visas iszpardavęs, paskirsiu pusę t.y. \$5,00 ant lietuviszkų kankintinių. Už tai-gi pirkit, broliai, sav knygas ir suszelpkit savo brolius, Maskolijos tyruose vargstanczius.

Raszykit ant szio dareso:
Jonas Raulynaitis,
45 Leverett str.
Boston, Mass.

Pajieszkojimas.

Asz Vincas Cibulskas; pajieszkau savo brolio Juozo Cibulsko, kuris seniaus buvo Shenandoah Pa. o dabar gyvenąs Anglijoj. Jis pats ar kiti teiks is duoti man žinią ant szito adreso:

Vincent Cibulskas,
501 Dickson str.
Homestead, Pa.

Asz, Ona Kemežienė, pajieszkau savo pusbrolio Vinco Visgirdos; jisai paeina isz kaimo Sunkary, Rudos parapijos. Praszau tegul atsiszaukia ant szito adreso:

Ona Kemežienė,
Box 33
Vandergrift, Pa.

Tautiszkas Piknykas!

T. M. D. kuopa Scrantono rengia Piknyką ant 20 d. Ruggjucio (August); prasidės 3 val. po pietų, trauksis per naktį. Daržas visiems žinomas ant South Side, Center Park Belwue karas atveža iki pat daržui.

Brolī Lietuvi! jei nori suszelpit tautiszkus reikalus, atsilanky: dailiai pasilinksmįsi prie geros muzikos, ir tavo praleistas centas nueis ant tautiszko aukuro, nes pelnas eis ant tautiszzkų reikalų.

Įženga vyrams 25 centai, moterims ir merginoms dovanai.
Komitetas.

A worthy successor.

„Something New Under The Sun.“

All Doctors have tried to cure CATARRH by the use of powders, acid gases, inhalers and drugs in past form. Their powders dry up the mucous membranes causing them to crack open and bleed. The powerful acids used in the inhalers have entirely eaten away the same membranes that their makers have aimed to cure, while pastes and ointments cannot reach the disease. An old and experienced practitioner who has for many years made a close study and specialty of the treatment of CATARRH, has at last perfected a Treatment which when faithfully used, not only relieves at once, but permanently cures CATARRH, by removing the cause, stopping the discharges, and curing all inflammation. It is the only remedy known to science that actually reaches the afflicted parts. This wonderful remedy is known as „SNUFFLES the GUARANTEED CATARRH CURE“ and is sold at the extremely low price of one dollar, each package containing Internal and external medicine sufficient for a full month's treatment and everything necessary to its perfect use.

„SNUFFLES“ is the only perfect CATARRH CURE ever made and is now recognized as the only safe and positive cure for that annoying and disgusting disease. It cures all inflammation quickly and permanently and is also wonderfully quick to relieve HAY FEVER or COLD in the HEAD.

CATARRH when neglected often leads to CONSUMPTION—„SNUFFLES“ will save you if you use it at once. It is no ordinary remedy, but a complete treatment which is positively guaranteed to cure CATARRH in any form or stage if used according to the directions which accompany each package. Don't delay but send for it at once, and write full particulars as to your condition, and you will receive special advice from the discoverer of this wonderful remedy regarding your case without cost to you beyond the regular price of „SNUFFLES“ the „GUARANTEED CATARRH CURE.“

Sent prepaid to any address in the United States or Canada on receipt of one dollar. Address Dept B 204 EDWIN B. GILES & COMPANY, 2339 and 2332 Market Street, Philadelphia.

Atsiszaukimas!

Man vazinėjant po Vakarus ir po Naują Angliją teko sueiti daugelį Lietuvių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžvelgimą į klausymus filozophijos ir mokslų (duszią, Dievą, gamtos įstatymus, evoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausymai aiskiai yra iszguldyti L. Buchnerio veikale „Pajiega ir Medega“ (Kraft und Stoff), ir kadangi szįdien toks veikalas reikalingas visiems laisvamaniams idant turėtų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasisznekėjęs su keliais tautiecziais, rįžausi apgarsinti prenumeratą ant virsz minėtos knygos. Prenumerata lietuviszkos knygos, kas dabar nori prigelbėti aną atspaudinti, kasztuos \$1,50; po atspaudinimo kasztuos \$2,00. Todėl tuos, kurie nori tą knygą turėti lietuviszkoje kalboje, kviecziu prisisti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokėjusieje gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių, už kiek bus isz anksto užmokeję ir jų vardai ir pravardės taps ant galo knygos pagarsinti. Kasztai spaudos yra dideli, todėl praszau Tautieczių umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelbingais buti.

J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

Kankinimas Romatizmo.

Nė vienas isz parengtų instrumentų ant kankinimo kuno per Hiszpanszką inkviziciją negali lygintis kankinimams kuriuos, turi iszkešti žmogus, romantizmu sergantis, kas diena laike szalto ar drėgno oro. Kiekvienas sąnarys turi vietą dėl didelės nelaimės, kiekvienas muskulas iszrodo turintis kas minuta naują vietą dėl skausmo, nėra mažiausios dalies kuno kad nejaustum atskyrio pastovinczio skausmo. Liga prasideda rankose ir kojose, bet jeigu skubei nesigydo, gal apimti visą kuną. Netik vienas kankinimas szitos baisios ligos isztraukia visą energiją, bet visos dalys kuno prieszingai dirba ir niekas kaip tik skausmai užima jusų mislis.

Kas tik tavę žada iszgydyti yra mielas, užtad jus romantizmais serganti esate apgaunami lengvu budu mostimis, prozskais ir kitais niekniekais. Kada jau viską tą busite iszmėginę kreipkitės ant tikro kelio, ką jums jau pirmiau reikėjo padaryti, ir eikite pas daktarą — specialistą, o tokiu yra:

DR. LEONARD LANDES,
134 E. 24-th str.
New York City.

Nes jisai isztyrinėjo szitą lygą ir jos pasekmes ant yvarių ligonių per ilgus metus. Czionai nėra užminimo visiszakai, jisai pažįsta romantizmą ir tavo romantizmas gal buti iszgydytas. Jisai gydo savo nauju budu su elektrika ir greitai, o be pasekmės gydymo visiszakai negali buti. Jau pirmą dieną gydymo pajausite lengviaus, skausmas nustos ir kaip tik sugadintas kraujas bus sumažintas busite pilnai ir užbaigtai iszgydyti.

Neabejok ir netrotik vilties! nes nepasisekimas yra negalimas. Nekęsk skausmų nė dienos ilgiaus! — nes pagelba laukia tavę. Užsiraszyk sau vardą ir adrisą:

DR. LEONARD LANDES 134 E. 24-th SRT. NEW YORK CITY, arba iszkirpk szitą apgarsinimą ir atsineszk su savim. Jei negali ateiti, raszyk, bet asabiszkai ar per laiszką atsiszauk tik pas SPECIALISTA.

Ant pardavimo

Pigiai parsiduoda Hotelis ir Saliunas ant kampo E. Main ir Chesnut str. netoli brėkerio No. 11. Plymouth, Pa.

Saliunas yra su visu papuošimu, prietaisoma ir su puikiu baru už \$300.00.

